

ภิกฺขุปาฏิโมกฺขปาลิ

ทยฺยรฏฺฐสฺส ราชธานิยํ
มหามกุฏราชวิทฺยาลเยน ปกาสิตา
พุทฺธปรินิพฺพานา ๒๕๖๒

ภิกฺขุปาฏิโมกฺขปาลิ

ภิกฺขุปาฏิโมกฺขปาลิ

ทฺยยรฏฺฐสฺส ราชธานิยํ

มหามกุฏราชวิทฺยาลเยน ปกาสิตา

พุทฺธปรินิพฺพานา ๒๕๖๒

๒๕๖๒ พุทฺธสเก มุทฺทิตา

อายสฺมตา พฺรหฺมคุตฺเตน ปวรนิเวสวิหารวาสินา
อายสฺมตา จิตฺตสุทฺเธน ปวรนิเวสวิหารวาสินา

สํโสธิตา

ภิกฺขุปาฏิโมกฺขปาลิ

คณะกรรมการกองตำรา รวบรวม
ภิกฺขุปาฏิโมกฺขปาลิ
กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2562.
112 หน้า
I. ชื่อเรื่อง.

พิมพ์ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๒ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย
๑๒๙ หมู่ ๓ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา
อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐-๒๘๐๐-๒๓๗๓-๔
ฝ่ายบริหารงานขาย ๐-๒๒๘๑-๑๐๘๕,
๐-๒๖๒๙-๑๔๑๗ ต่อ ๑๐๖

คำชี้แจง

ปาฏิโมกขบาลี เป็นแบบที่ใช้สวดในวันทำสังฆอุโบสถตามพระวินยานุญาต ซึ่งภิกษุในวัดนั้น ๆ ผู้มีฉันทะและอุตสาหะในอันที่จะช่วยรับภาระพระศาสนาแผนกนี้ จะพึงมีไว้ประจำตัว เพื่อได้ท่องบ่นสาธยายให้ขึ้นอกขึ้นใจ มหามกุฏราชวิทยาลัย ได้เล็งเห็นความสำคัญของหนังสือนี้ดังกล่าวแล้ว จึงได้จัดพิมพ์ขึ้น และได้ให้พิมพ์เล่มขนาดเล็ก เพื่อสะดวกในการนำติดตัวไปในที่ต่าง ๆ ได้เสมอ.

ในการพิมพ์ครั้งแรก พระมหาทองสืบ จารุวณฺโณ หัวหน้ากองตำรา ได้มอบให้พระอมรมุนี (จับ จิตฺตธมฺโม ป. ๙) วัดโสมนัสวิหาร แต่ครั้งยังเป็นเปรียญ เป็นผู้เรียบเรียง วิธีเปลี่ยนคำและวิธีใช้ในเบื้องต้นตามเค้าเดิม เพื่อผู้สวดจะได้เปลี่ยนใช้ให้ถูกต้องได้ตามวิธี และในการพิมพ์ครั้งแรกนี้ ได้พิมพ์คำสวดท้ายภิกขุปาฏิโมกข์ ไว้ด้วย.

ต่อมาเมื่อพิมพ์ครั้งที่ ๒ พระครูพุทธมนต์ปรีชา (สนธิ์ กิจฺจกาโร ป. ๕) วัดบวรนิเวศวิหาร ได้ชำระแก้ไขในที่บางแห่งให้ตรงกับแบบที่ใช้อยู่ในวัดบวรนิเวศวิหาร

และได้อธิบายบอกวิธีเปลี่ยน พร้อมทั้งวิธีหาอธิกมาส เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ภิกษุผู้สนใจในสังฆกรรมแผนกนี้ยิ่งขึ้น และเพื่อให้ถูกต้องตามความนิยมที่ใช้อยู่ในบัดนี้.

ส่วนในการพิมพ์ครั้งหลังนี้ ได้คงไว้ตามฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ มิได้แก้ไขให้แผกเพี้ยนไปจากเดิม เป็นแต่ได้ชำระอักษรที่ผิดพลาดบางแห่ง ให้ถูกต้องเรียบร้อยขึ้นเท่านั้น.

แผนกตำรามหามกุฏราชวิทยาลัย ขอขอบพระคุณท่านที่ได้กล่าวนามมาแล้ว ตลอดถึงเจ้าหน้าที่ผู้ที่ได้มีส่วนช่วยชำระ

ตรวจทานหนังสือนี้ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย โดยทั่วกัน.

พระอมราภิรักขิต

หัวหน้ากองตำรา

มหามกุฏราชวิทยาลัย

๑๘ พฤษภาคม ๒๔๙๐

กิตฺตนปตฺตํ

ภิกฺขุปาฏิโมกฺขปาลิ

อุโปสถกรณโต[๑] ปุพฺเพ นววิธํ ปุพฺพกิจฺจํ กาตพฺพํ โหติ. ตณฺฑานสมฺมชฺชนญฺจ ตตฺถ ปทีปุชฺชลนญฺจ อาสนปญฺญปนญฺจ ปานียปริโภชนียูปฏฺฐปนญฺจ ฉนฺทารหานํ ภิกฺขูนํ ฉนฺทาหรณญฺจ เตสญฺเญว อกตุโปสถานํ ปาริสุทฺธิยาปิ[๒] อาหรณญฺจ อุตุกฺขานญฺจ ภิกฺขุคณนา จ ภิกฺขุนีนโมวาโท จาติ.

ตตฺถ ปุริมานิ จตฺตาริ[๓] ภิกฺขูนํ วตฺตํ ชานนฺเตหิ อารามิเกหิปิ ภิกฺขูหิปิ[๔] กตานิ ปรินิฏฺฐิตานิ โหนฺติ.

ฉนฺทาหรณ ปาริสุทฺธิ อาหรณานิ[๕] ปน อิมิสฺสํ สีมายํ หตฺถปาสํ วิชหิตฺวา นิสินฺนานํ ภิกฺขูนํ อภาวโต นตฺถิ.

อุตุกฺขานํ นาม เอตฺตกํ อติกฺกนฺตํ, เอตฺตกํ อวสิฏฺฐนฺติ เอวํ อุตุอาจิกฺขนํ; อุตูนีธ ปน สาสเน เหมนฺตคิมฺหวสฺสานานํ วเสน ตีณิ โหนฺติ. อยํ เหมนฺโตตุ,[๖] อสฺมิญฺจ อุตุมฺหิ อฏฺฐ อุโปสถา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต สตฺต อุโปสถา อวสิฏฺฐา[๗] อิติ เอวํ สพฺเพหิ อายสฺมนฺเตหิ อุตุกฺขานํ ธาเรตพฺพํ.

(รับพร้อมกันว่า **เอวํ ภนฺเต***)

---

* ผู้แก่กว่าพึงรับว่า **เอวํ อาวุโส** หรือ **เอวํ**

ภิกฺขุคณนา นาม อิมสฺมึ อุโปสถคฺเค อุโปสถตฺถาย[๘] สนฺนิปติตา ภิกฺขู เอตฺตกาติ ภิกฺขูนํ คณนา. อิมสฺมิมฺปน อุโปสถคฺเค[๙] จตฺตาโร[๑๐] ภิกฺขู สนฺนิปติตา โหนฺติ. อิติ สพฺเพหิ อายสฺมนฺเตหิ ภิกฺขุคณนาปิ ธาเรตพฺพา.

(รับพร้อมกันว่า เอวํ ภนฺเต*)

ภิกฺขุนีนโมวาโท ปน อิทานิ ตาสํ นตฺถิตาย นตฺถิ. อิติ สกรโณกาสานํ ปุพฺพกิจฺจานํ กตฺตา นิกฺกรโณกาสานํ ปุพฺพกิจฺจานํ ปกติยา ปรินิฏฺฐิตตฺตา เอวนฺตํ นววิธํ ปุพฺพกิจฺจํ ปรินิฏฺฐิตํ โหติ.

---

* ผู้แก่กว่าพึงรับว่า เอวํ อาวุโส หรือ เอวํ

นิฏฺฐิเต จ ปุพฺพกิจฺเจ สเจ โส ทิวโส จาตุทฺทสี ปณฺณรสี สามคฺคีนมญฺญตโร ยถาชฺช อุโปสโถ[๑๑] ปณฺณรโส,[๑๒] ยาวติกา จ ภิกฺขู กมฺมปฺปตฺตา สงฺฆุโปสถารหา จตฺตาโร[๑๓] วา ตโต วา อติเรกา ปกตตฺตา ปาราชิกํ อนาปนฺนา สงฺเฆน วา อนุกฺขิตฺตา, เต จ โข หตฺถปาสํ อวิชหิตฺวา เอกสีมายํ ฐิตา, เตสญฺจ วิกาลโภชนาทิวเสน วตฺถุสภาคาปตฺติโย เจ น วิชฺชนฺติ; เตสญฺจ หตฺถปาเส หตฺถปาสโต พหิกรณวเสน วชฺเชตพฺโพ โกจิ วชฺชนียปุคฺคโล เจ นตฺถิ.

เอวนฺตํ อุโปสถกมฺมํ[๑๔] อิเมหิ จตูหิ

ลกฺขเณหิ สงฺคหิตํ ปตฺตกลฺลํ นาม โหติ กาตุํ ยุตฺตรูปํ อุโปสถกมฺมสฺส[๑๕] ปตฺต-กลฺลตฺตํ วิทิตฺวา อิทานิ กริยมาโน อุโปสโถ สงฺเฆน อนุมาเนตพฺโพ.[๑๖]

(รับพร้อมกันว่า **สาธุ**)

ในลำดับต่อนี้ไป ท่านผู้แก่กว่าในสงฆ์ ถ้าไม่ได้สวดเอง พึงกล่าวคำอัชเฌสนาว่า ดังนี้ :-

ปุพฺพกรณปุพฺพกิจฺจานิ สมาเปตฺวา อิมสฺส นิสินฺนสฺส ภิกฺขุสงฺฆสฺส อนุมติยา ปาฏิโมกฺขํ อุทฺเทสิตุํ[๑๗] อชฺเฌสนํ กโรมิ.

อธิบายวิธีเปลี่ยนบุรพกิจตามลำดับเลข
เชิงอรรถ

---

๑. ถ้าเป็นวันปวารณา พึงว่า **ปวารณา-กรณโต.**

๒. ถ้าเป็นวันปวารณา พึงว่า **อกต-ปวารณานํ ปวารณายปิ.**

๓. ถ้ากลางวัน พึงว่า **ตตฺถ ปุริเมสุ จตูสุ กิจฺเจสุ ปทีปกิจฺจํ อิทานิ สุริยาโลกสฺส อตฺถิตาย นตฺถิ, อปรานิ ตีณิ.**

๔. ถ้าไม่มีอารามิกะ ช่วยจัด มีแต่ภิกษุสามเณร ว่า **สามเณเรหิปิ ภิกฺขูหิปิ** แทน **อารามิเกหิปิ ภิกฺขูหิปิ.**

๕. ถ้าเป็นวันปวารณา พึงว่า **ปวารณา-อาหรณานิ.**

๖. ถ้าเป็นคิมหฤดู พึงว่า **คิมฺโหตุ** ถ้าเป็นวัสสานฤดู พึงว่า **วสฺสาโนตุ.**

๗. นี้เป็นฤดูที่ไม่มีอธิกมาส ไม่มีปวารณาและเป็นอุโบสถต้น คืออุโบสถที่ ๑ ถ้าเป็นอุโบสถที่ ๒ คือล่วงแล้ว ๑ ปัจจุบัน ๑ ยังเหลืออยู่อีก ๖ พึงว่า **อฏฺฐ อุโปสถา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, เอโก อุโปสโถ อติกฺกนฺโต ฉ อุโปสถา อวสิฏฺฐา.** ถ้าล่วงแล้ว ๒-๓-๔-๕-๖ อุโบสถ ยังเหลืออยู่ ๕-๔-๓-๒-๑ อุโบสถ พึงว่า **อฏฺฐ อุโปสถา, อิมินา ปกฺเขน**

เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต,

เทฺว
ตโย
จตฺตาโร — อุโปสถา อติกฺกนฺตา,
ปญฺจ
ฉ

ปญฺจ
จตฺตาโร — อุโปสถา อวสิฏฺฐา.
ตโย
เทฺว

เอโก อุโปสโถ อวสิฏฺโฐ.

ถ้าล่วง ๗ อุโบสถ ปัจจุบัน ๑ รวมเป็น ๘ อุโบสถบริบูรณ์ พึงว่า **อฏฺฐ**

อุโปสถา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, สตฺต อุโปสถา อติกฺกนฺตา, อฏฺฐ อุโปสถา ปริปุณฺณา. ถ้าฤดูที่มีอธิกมาส พึงว่า **อธิกมาสวเสน ทส อุโปสถา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, นว อุโปสถา อวสิฏฺฐา.** อุโบสถที่ ๒-๓ ฯ ล ฯ ที่ ๑๐ ก็ให้เปลี่ยนทำนองเดียวกับฤดูที่ไม่มีอธิกมาส ต่างกันแต่ที่ต้องเติมคำว่า **อธิกมาสวเสน** เข้าข้างหน้าเสมอเท่านั้น.

อนึ่ง การบอกอธิกมาสนั้น ให้บอกตามฤดูเดือนแห่งอธิกมาสที่มาถึงเข้า ถ้าอธิกมาสมาในฤดูใด ก็พึงบอกในฤดูนั้น เพราะอธิกมาสไม่ได้มาประจำอยู่เดือน ๘

ทุกปีไป บางปีก็มาในเดือน ๕-๒-๑๐-๗-๓-๑๒-๘ เป็นอยู่อย่างนี้ เพราะฉะนั้น ถ้าอธิกมาสตกอยู่ในเดือนไร ฤดูไร ก็พึงบอกเปลี่ยนในฤดูนั้น.

ฤดูที่ไม่มีอธิกมาส แต่มีปวารณา อุโบสถที่ ๑ ให้เปลี่ยนว่า **สตฺต จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, ฉ จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา อวสิฏฺฐา.** ถ้าล่วงแล้ว ๕ อุโบสถ ปัจจุบันเป็นวันปวารณา ยังอีก ๒ อุโบสถ พึงเปลี่ยนว่า **สตฺต จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอกา ปวารณา สมฺปตฺตา, ปญฺจ อุโปสถา**

อติกฺกนฺตา, เทฺว อุโปสถา อวสิฏฺฐา. ถ้าเป็นอุโบสถที่สุด คือล่วงแล้ว ๖ อุโบสถกับปวารณา ๑ ปัจจุบัน ๑ พึงเปลี่ยนว่า **สตฺต จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, ฉ จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา อติกฺกนฺตา, สตฺต จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา ปริปุณฺณา.**

ถ้าฤดูที่มีอธิกมาส และปวารณาด้วยอุโบสถที่ ๑ พึงเปลี่ยนว่า **อธิกมาสวเสน นว จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา, อิมินา ปกฺเขน เอโก อุโปสโถ สมฺปตฺโต, อฏฺฐ จ อุโปสถา เอกา จ ปวารณา อวสิฏฺฐา.**

อุโบสถต่อไป ก็พึงเปลี่ยนทำนองเดียวกันกับฤดูที่ไม่มีอธิกมาส มีแต่ปวารณา ต่างแต่เติมคำว่า **อธิกมาสวเสน** ข้างหน้าเสมอเท่านั้น.

๘. ถ้าวันปวารณา พึงว่า **ปวารณคฺเค ปวารณตฺถาย.**

๙. ถ้าวันปวารณา พึงว่า **ปวารณคฺเค.**

๑๐. นี้ภิกษุ ๔ รูป ถ้า ๕ รูปว่า **ปญฺจ ภิกฺขู.** ๖ รูปว่า **ฉ ภิกฺขู.** ๗ รูปว่า **สตฺต ภิกฺขู.** ๘ รูปว่า **อฏฺฐ ภิกฺขู.** ๙ รูปว่า **นว ภิกฺขู.** ๑๐ รูปว่า **ทส ภิกฺขู** ฯ ล ฯ ๑๙ รูปว่า **เอกูนวีสติ ภิกฺขู.** ๒๐ รูปว่า **วีสติ ภิกฺขู.** เช่นนี้เป็นต้น คือให้เปลี่ยนตามจำนวนภิกษุ

ที่มาประชุมในโรงอุโบสถ.

๑๑. ถ้าเป็นวันปวารณา พึงว่า **ยถาชฺช ปวารณา.**

๑๒. ถ้าเป็นอุโบสถที่ ๑๔ ว่า **จาตุทฺทโส.** ถ้าเป็นวันปวารณาที่ ๑๔ ว่า **จาตุทฺทสี.** วันปวารณาที่ ๑๕ ว่า **ปณฺณรสี.**

๑๓. ถ้าเป็นวันปวารณา พึงว่า **สงฺฆ-ปวารณารหา ปญฺจ วา.**

๑๔. ถ้าเป็นวันปวารณา พึงว่า **เอวนฺตํ ปวารณากมฺมํ.**

๑๕. ถ้าเป็นวันปวารณา พึงว่า **ปวารณา-กมฺมสฺส.**

๑๖. ถ้าเป็นวันปวารณา พึงว่า **กริยมานา ปวารณา สงฺเฆน อนุมาเนตพฺพา.**

๑๗. ถ้าเป็นวันปวารณา พึงว่า **ปวารณา-ณตฺตึ จเปตุํ.**

วิธีหาอธิกมาสโดยย่อ

อธิกมาสไม่ได้มีทุกปีหรือทุก ๓ ปี บางคราวมี ๓ ปีต่อ ๑ ครั้ง ติด ๆ กันไปทุกระยะ ๓ ปี ๓ คราว ต่อจากนั้นก็ ๒ ปี มี ๑ ครั้งคราวหนึ่ง ต่อไปอีก ๓ ปี มี ๑ ครั้ง ติด ๆ กันไปอีก ๒ ชั่วระยะ ๓ ปี ต่อไปก็ ๒ ปี มี ๑ ครั้งอีก แล้วเข้าบรรจบรอบต้นอีก พึงทราบลักษณะแห่งสูตรดังนี้ :-

ตติเย ตติเย ตติเย ทุติเย ตติเย ตติเย ทุติเย แล้วนับต้นไปใหม่.

ตติเย หมายความว่ามี ในปีที่ ๓

หรือว่า ๓ ปีต่อ ๑ ครั้ง **ทุติเย** หมายความว่า มีในปีที่ ๒ หรือว่า ๒ ปีมีต่อ ๑ ครั้ง.

เมื่อทราบลักษณะดังนี้แล้ว ปรารถนาจะทราบว่า ในปีนั้นอธิกมาสจะมาในเดือนไร พึงตั้งจุลศักราชปีนั้นลง เอา ๑๑๗๐ ลบ เอา ๑๙ หาร ถ้าเศษ ๓ เป็นที่ ๑ เดือน ๒ เป็นอธิกมาส เศษ ๖ เป็นที่ ๒ เดือน ๑๐ เป็นอธิกมาส เศษ ๙ เป็นที่ ๓ เดือน ๗ เป็นอธิกมาส เศษ ๑๑ เป็นที่ ๔ เดือน ๓ เป็นอธิกมาส เศษ ๑๔ เป็นที่ ๕ เดือน ๑๒ เป็นอธิกมาส เศษ ๑๗ เป็นที่ ๖ เดือน ๘ เป็นอธิกมาส เศษ ๐ เป็นที่ ๗ เดือน ๕ เป็นอธิกมาส.

เมื่อปรารถนาจะทราบละเอียด พึงดูในวิธีปักขคณนา ฉบับของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ.

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต
สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ. อชฺชุโปสโถ ปณฺณรโส.[๑] ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, สงฺโฆ อุโปสถํ กเรยฺย, ปาฏิโมกฺขํ อุทฺทิเสยฺย.

กึ สงฺฆสฺส ปุพฺพกิจฺจํ, ปาริสุทฺธึ อายสฺมนฺโต อาโรเจถ, ปาฏิโมกฺขํ อุทฺทิสิสฺสามิ. ตํ สพฺเพว สนฺตา สาธุกํ สุโณม มนสิกโรม. ยสฺส สิยา อาปตฺติ, โส อาวิกเรยฺย, อสนฺติยา อาปตฺติยา ตุณฺหี ภวิตพฺพํ. ตุณฺหีภาเวน โข ปนายสฺมนฺเต

---

[๑] ถ้า ๑๔ ค่ำ พึงว่า "จาตุทฺทโส"

ปริสุทฺธาติ เวทิสฺสามิ. ยถา โข ปน ปจฺเจกปุฏฺฐสฺส เวยฺยากรณํ โหติ, เอวเมวํ เอวรูปาย ปริสาย ยาวตติยํ อนุสฺสาวิตํ โหติ. โย ปน ภิกฺขุ ยาวตติยํ อนุสฺสาวิยมาเน สรมาโน สนฺตึ อาปตฺตึ นาวิกเรยฺย, สมฺปชานมุสาวาทสฺส โหติ, สมฺปชานมุสาวาโท โข ปนายสฺมนฺโต อนฺตรายิโก ธมฺโม วุตฺโต ภควตา; ตสฺมา สรมาเนน ภิกฺขุนา อาปนฺเนน วิสุทฺธาเปกฺเขน สนฺตี อาปตฺติ อาวิกาตพฺพา. อาวิกตา หิสฺส ผาสุ โหติ.

นิทานุทฺเทโส นิฏฺฐิโต.

ตตฺริเม จตฺตาโร ปาราชิกา ธมฺมา อุทฺเทสํ อาคจฺฉนฺติ.

๑. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขูนํ สิกฺขาสาชีวสมาปนฺโน สิกฺขํ อปฺปจฺจกฺขาย ทุพฺพลฺยํ อนาวิกตฺวา เมถุนํ ธมฺมํ ปฏิเสเวยฺย อนฺตมโส ติรจฺฉานคตายปิ, ปาราชิโก โหติ อสํวาโส.

๒. โย ปน ภิกฺขุ คามา วา อรญฺญา วา อทินฺนํ เถยฺยสงฺขาตํ อาทิเยยฺย, ยถารูเป อทินฺนาทาเน ราชาโน โจรํ คเหตฺวา หเนยฺยุํ วา พนฺเธยฺยุํ วา ปพฺพาเชยฺยุํ วา "โจโรสิ พาโลสิ มูฬฺโหสิ เถโนสีติ; ตถารูปํ ภิกฺขุ อทินฺนํ

อาทิยมาโน, อยมฺปิ ปาราชิโก โหติ อสํวาโส.

๓. โย ปน ภิกฺขุ สญฺจิจฺจ มนุสฺสวิคฺคหํ ชีวิตา โวโรเปยฺย, สตฺถหารกํ วาสฺส ปริเยเสยฺย, มรณวณฺณํ วา สํวณฺเณยฺย, มรณาย วา สมาทเปยฺย "อมฺโภ ปุริส กึ ตุยฺหิมินา ปาปเกน ทุชฺชีวิเตน, มตนฺเต ชีวิตา เสยฺโยติ; อิติ จิตฺตมโน จิตฺตสงฺกปฺโป อเนกปริยาเยน มรณวณฺณํ วา สํวณฺเณยฺย, มรณาย วา สมาทเปยฺย; อยมฺปิ ปาราชิโก โหติ อสํวาโส.

๔. โย ปน ภิกฺขุ อนภิชานํ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อตฺตูปนายิกํ อลมริยญาณ-

ทสฺสนํ สมุทาจเรยฺย "อิติ ชานามิ, อิติ ปสฺสามีติ; ตโต อปเรน สมเยน สมนุคฺคาหิยมาโน วา อสมนุคฺคาหิยมาโน วา อาปนฺโน วิสุทฺธาเปกฺโข เอวํ วเทยฺย "อชานเมวํ อาวุโส อวจํ 'ชานามิ' อปสฺสํ 'ปสฺสามิ' ตุจฺฉํ มุสา วิลปินฺติ, อญฺญตฺร อธิมานา; อยมฺปิ ปาราชิโก โหติ อสํวาโส.

อุทฺทิฏฺฐา โข อายสฺมนฺโต จตฺตาโร ปาราชิกา ธมฺมา, เยสํ ภิกฺขุ อญฺญตรํ วา อญฺญตรํ วา อาปชฺชิตฺวา น ลภติ ภิกฺขูหิ สทฺธึ สํวาสํ, ยถา ปุเร; ตถา ปจฺฉา; ปาราชิโก โหติ อสํวาโส.

ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ทุติยมฺปิ ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ปริสุทฺเธตฺถายสฺมนฺโต; ตสฺมา ตุณฺหี, เอวเมตํ ธารยามิ.

ปาราชิกุทฺเทโส นิฏฺฐิโต.

อิเม โข ปนายสฺมนฺโต เตรส สงฺฆาทิเสสา ธมฺมา อุทฺเทสํ อาคจฺฉนฺติ.

๑. สญฺเจตนิกา สุกฺกวิสฏฺฐิ, อญฺญตฺร สุปินนฺตา สงฺฆาทิเสโส.

๒. โย ปน ภิกฺขุ โอติณฺโณ วิปริณ-เตน จิตฺเตน มาตุคาเมน สทฺธึ กาย-สํสคฺคํ สมาปชฺเชยฺย, หตฺถคาหํ วา เวณิคาหํ วา อญฺญตรสฺส วา อญฺญตรสฺส วา องฺคสฺส ปรามสนํ, สงฺฆาทิเสโส.

๓. โย ปน ภิกฺขุ โอติณฺโณ วิปริณเตน จิตฺเตน มาตุคามํ ทุฏฺฐุลฺลาหิ วาจาหิ โอภาเสยฺย, ยถาตํ ยุวา ยุวตึ เมถุนูปสญฺหิตาหิ, สงฺฆาทิเสโส.

๔. โย ปน ภิกฺขุ โอติณฺโณ วิปริณเตน จิตฺเตน มาตุคามสฺส สนฺติเก อตฺตกามปาริจริยาย วณฺณํ ภาเสยฺย "เอตทคฺคํ ภคินิ ปาริจริยานํ, ยา มาทิสํ สีลวนฺตํ กลฺยาณธมฺมํ พฺรหฺมจารึ เอเตน ธมฺเมน ปริจเรยฺยาติ เมถุนูปสญฺหิเตน, สงฺฆาทิเสโส.

๕. โย ปน ภิกฺขุ สญฺจริตฺตํ สมาปชฺเชยฺย อิตฺถิยา วา ปุริสมตึ ปุริสสฺส วา อิตฺถีมตึ ชายตฺตเน วา ชารตฺตเน วา อนฺตมโส ตํขณิกายปิ, สงฺฆาทิเสโส.

๖. สญฺญาจิกาย ปน ภิกฺขุนา กุฏึ การยมาเนน อสฺสามิกํ อตฺตุทฺเทสํ

ปมาณิกา กาเรตพฺพา; ตตฺริทํ ปมาณํ: ทีฆโส ทฺวาทส วิทตฺถิโย สุคตวิทตฺถิยา, ติริยํ สตฺตนฺตรา. ภิกฺขู อภิเนตพฺพา วตฺถุเทสนาย: เตหิ ภิกฺขูหิ วตฺถุ เทเสตพฺพํ อนารมฺภํ สปริกฺกมนํ. สารมฺเภ เจ ภิกฺขุ วตฺถุสฺมึ อปริกฺกมเน สญฺญาจิกาย กุฏึ กาเรยฺย, ภิกฺขู วา อนภิเนยฺย วตฺถุเทสนาย, ปมาณํ วา อติกฺกาเมยฺย, สงฺฆาทิเสโส.

๗. มหลฺลกมฺปน ภิกฺขุนา วิหารํ การยมาเนน สสฺสามิกํ อตฺตุทฺเทสํ ภิกฺขู อภิเนตพฺพา วตฺถุเทสนาย: เตหิ ภิกฺขูหิ วตฺถุ เทเสตพฺพํ อนารมฺภํ สปริกฺกมนํ.

สารมฺเภ เจ ภิกฺขุ วตฺถุสฺมึ อปริกฺกมเน มหลฺลกํ วิหารํ กาเรยฺย, ภิกฺขู วา อนภิเนยฺย วตฺถุเทสนาย, สงฺฆาทิเสโส.

๘. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุํ ทุฏฺโฐ โทโส อปฺปตีโต อมูลเกน ปาราชิเกน ธมฺเมน อนุทฺธํเสยฺย "อปฺเปว นาม นํ อิมมฺหา พฺรหฺมจริยา จาเวยฺยนฺติ. ตโต อปเรน สมเยน สมนุคฺคาหิยมาโน วา, อสมนุคฺคาหิยมาโน วา, อมูลกญฺเจว ตํ อธิกรณํ โหติ, ภิกฺขุ จ โทสํ ปติฏฺฐาติ, สงฺฆาทิเสโส.

๙. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุํ ทุฏฺโฐ โทโส อปฺปตีโต อญฺญภาคิยสฺส อธิกรณสฺส กิญฺจิ เทสํ เลสมตฺตํ อุปาทาย ปาราชิเกน

ธมฺเมน อนุทฺธํเสยฺย "อปฺเปว นาม นํ อิมมฺหา พฺรหฺมจริยา จาเวยฺยนฺติ ตโต อปเรน สมเยน สมนุคฺคาหิยมาโน วา, อสมนุคฺคาหิยมาโน วา, อญฺญภาคิยญฺเจว ตํ อธิกรณํ โหติ, โกจิ เทโส เลสมตฺโต อุปาทินฺโน ภิกฺขุ จ โทสํ ปติฏฺฐาติ, สงฺฆาทิเสโส.

๑๐. โย ปน ภิกฺขุ สมคฺคสฺส สงฺฆสฺส เภทาย ปรกฺกเมยฺย เภทนสํวตฺตนิกํ วา อธิกรณํ สมาทาย ปคฺคยฺห ติฏฺเฐยฺย. โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ เอวมสฺส วจนีโย "มา อายสฺมา สมคฺคสฺส สงฺฆสฺส เภทาย ปรกฺกมิ, เภทนสํวตฺตนิกํ วา

อธิกรณํ สมาทาย ปคฺคยฺห อฏฺฐาสิ; สเมตายสฺมา สงฺเฆน, สมคฺโค หิ สงฺโฆ สมฺโมทมาโน อวิวทมาโน เอกุทฺเทโส ผาสุ วิหรตีติ. เอวญฺจ โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ วุจฺจมาโน ตเถว ปคฺคณฺเหยฺย, โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ ยาวตติยํ สมนุภาสิตพฺโพ ตสฺส ปฏินิสฺสคฺคาย; ยาวตติยญฺเจ สมนุภาสิยมาโน ตํ ปฏินิสฺสชฺเชยฺย, อิจฺเจตํ กุสลํ; โน เจ ปฏินิสฺสชฺเชยฺย, สงฺฆาทิเสโส.

๑๑. ตสฺเสว โข ปน ภิกฺขุสฺส ภิกฺขู โหนฺติ อนุวตฺตกา วคฺควาทกา, เอโก วา เทฺว วา ตโย วา, เต เอวํ

วเทยฺยุํ, “มา อายสฺมนฺโต เอตํ ภิกฺขุํ กิญฺจิ อวจุตฺถ ธมฺมวาที เจโส ภิกฺขุ, วินยวาที เจโส ภิกฺขุ, อมฺหากญฺเจโส ภิกฺขุ, ฉนฺทญฺจ รุจิญฺจ อาทาย โวหรติ, ชานาติ โน ภาสติ, อมฺหากมฺเปตํ ขมตีติ. เต ภิกฺขู ภิกฺขูหิ เอวมสฺสุ วจนียา “มา อายสฺมนฺโต เอวํ อวจุตฺถ, น เจโส ภิกฺขุ ธมฺมวาที, น เจโส ภิกฺขุ วินยวาที, มา อายสฺมนฺตานมฺปิ สงฺฆเภโท รุจิตฺถ, สเมตายสฺมนฺตานํ สงฺเฆน, สมคฺโค หิ สงฺโฆ สมฺโมทมาโน อวิวทมาโน เอกุทฺเทโส ผาสุ วิหรตีติ. เอวญฺจ เต ภิกฺขู ภิกฺขูหิ วุจฺจมานา ตเถว ปคฺคณฺเหยฺยุํ,

เต ภิกฺขู ภิกฺขูหิ ยาวตติยํ สมนุภาสิตพฺพา ตสฺส ปฏินิสฺสคฺคาย; ยาวตติยญฺเจ สมนุภาสิยมานา ตํ ปฏินิสฺสชฺเชยฺยุํ, อิจฺเจตํ กุสลํ; โน เจ ปฏินิสฺสชฺเชยฺยุํ, สงฺฆาทิเสโส.

๑๒. ภิกฺขุ ปเนว ทุพฺพจชาติโก โหติ, อุทฺเทสปริยาปนฺเนสุ สิกฺขาปเทสุ ภิกฺขูหิ สหธมฺมิกํ วุจฺจมาโน อตฺตานํ อวจนียํ กโรติ "มา มํ อายสฺมนฺโต กิญฺจิ อวจุตฺถ กลฺยาณํ วา ปาปกํ วา, อหมฺปายสฺมนฺเต น กิญฺจิ วกฺขามิ กลฺยาณํ วา ปาปกํ วา, วิรมถายสฺมนฺโต มม วจนายาติ, โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ เอวมสฺส วจนีโย "มา อายสฺมา อตฺตานํ อวจนียํ อกาสิ, วจนียเมว

อายสฺมา อตฺตานํ กโรตุ, อายสฺมาปิ ภิกฺขู วเทตุ สหธมฺเมน, ภิกฺขูปิ อายสฺมนฺตํ วกฺขนฺติ สหธมฺเมน; เอวํ สํวฑฺฒา หิ ตสฺส ภควโต ปริสา, ยทิทํ อญฺญมญฺญวจเนน อญฺญมญฺญวุฏฺฐาปเนนาติ. เอวญฺจ โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ วุจฺจมาโน ตเถว ปคฺคณฺเหยฺย, โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ ยาวตติยํ สมนุภาสิตพฺโพ ตสฺส ปฏินิสฺสคฺคาย; ยาวตติยญฺเจ สมนุภาสิยมาโน ตํ ปฏินิสฺสชฺเชยฺย, อิจฺเจตํ กุสลํ; โน เจ ปฏินิสฺสชฺเชยฺย, สงฺฆาทิเสโส.

๑๓. ภิกฺขุ ปเนว อญฺญตรํ คามํ วา นิคมํ วา อุปนิสฺสาย วิหรติ กุลทูสโก ปาปสมาจาโร, ตสฺส โข ปาปกา สมาจารา

ทิสฺสนฺติ เจว สุยฺยนฺติ จ, กุลานิ จ เตน ทุฏฺฐานิ ทิสฺสนฺติ เจว สุยฺยนฺติ จ. โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ เอวมสฺส วจนีโย “อายสฺมา โข กุลทูสโก ปาปสมาจาโร, อายสฺมโต โข ปาปกา สมาจารา ทิสฺสนฺติ เจว สุยฺยนฺติ จ. กุลานิ จายสฺมตา ทุฏฺฐานิ ทิสฺสนฺติ เจว สุยฺยนฺติ จ; ปกฺกมตายสฺมา อิมมฺหา อาวาสา, อลนฺเต อิธ วาเสนาติ. เอวญฺจ โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ วุจฺจมาโน เต ภิกฺขู เอวํ วเทยฺย “ฉนฺทคามิโน จ ภิกฺขู, โทสคามิโน จ ภิกฺขู, โมหคามิโน จ ภิกฺขู, ภยคามิโน จ ภิกฺขู; ตาทิสิกาย อาปตฺติยา เอกจฺจํ ปพฺพาเชนฺติ, เอกจฺจํ น ปพฺพาเชนฺตีติ.

โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ เอวมสฺส วจนีโย "มา อายสฺมา เอวํ อวจ, น จ ภิกฺขู ฉนฺทคามิโน, น จ ภิกฺขู โทสคามิโน, น จ ภิกฺขู โมหคามิโน, น จ ภิกฺขู ภยคามิโน; อายสฺมา โข กุลทูสโก ปาปสมาจาโร, อายสฺมโต โข ปาปกา สมาจารา ทิสฺสนฺติ เจว สุยฺยนฺติ จ, กุลานิ จายสฺมตา ทุฏฺฐานิ ทิสฺสนฺติ เจว สุยฺยนฺติ จ, ปกฺกมตายสฺมา อิมมฺหา อาวาสา, อลนฺเต อิธ วาเสนาติ. เอวญฺจ โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ วุจฺจมาโน ตเถว ปคฺคณฺเหยฺย, โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ ยาวตติยํ สมนุภาสิตพฺโพ ตสฺส ปฏินิสฺสคฺคาย;

ยาวตติยญฺเจ สมนุภาสิยมาโน ตํ ปฏินิสฺสชฺเชยฺย, อิจฺเจตํ กุสลํ; โน เจ ปฏินิสฺสชฺเชยฺย, สงฺฆาทิเสโส.

อุทฺทิฏฺฐา โข อายสฺมนฺโต เตรส สงฺฆาทิเสสา ธมฺมา: นว ปฐมาปตฺติกา, จตฺตาโร ยาวตติยกา; เยสํ ภิกฺขุ อญฺญตรํ วา อญฺญตรํ วา อาปชฺชิตฺวา ยาวติหํ ชานํ ปฏิจฺฉาเทติ; ตาวติหํ เตน ภิกฺขุนา อกามา ปริวตฺถพฺพํ, ปริวุตฺถปริวาเสน ภิกฺขุนา อุตฺตรึ ฉารตฺตํ ภิกฺขุมานตฺตาย ปฏิปชฺชิตพฺพํ, จิณฺณมานตฺโต ภิกฺขุ, ยตฺถ สิยา วีสติคโณ ภิกฺขุสงฺโฆ, ตตฺถ โส ภิกฺขุ อพฺเภตพฺโพ; เอเกนปิ

เจ อูโน วีสติคโณ ภิกฺขุสงฺโฆ ตํ ภิกฺขุํ อพฺเภยฺย, โส จ ภิกฺขุ อนพฺภิโต เต จ ภิกฺขู คารยฺหา: อยํ ตตฺถ สามีจิ.

ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ทุติยมฺปิ ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ปริสุทฺเธตฺถายสฺมนฺโต; ตสฺมา ตุณฺหี, เอวเมตํ ธารยามิ.

สงฺฆาทิเสสุทฺเทโส นิฏฺฐิโต.

อนิยตุทฺเทโส

อิเม โข ปนายสฺมนฺโต เทฺว อนิยตา ธมฺมา อุทฺเทสํ อาคจฺฉนฺติ.

๑. โย ปน ภิกฺขุ มาตุคาเมน สทฺธึ เอโก เอกาย รโห ปฏิจฺฉนฺเน อาสเน อลํกมฺมนิเย นิสชฺชํ กปฺเปยฺย; ตเมนํ สทฺเธยฺยวจสา อุปาสิกา ทิสฺวา ติณฺณํ ธมฺมานํ อญฺญตเรน วเทยฺย ปาราชิเกน วา สงฺฆาทิเสเสน วา ปาจิตฺติเยน วา, นิสชฺชํ ภิกฺขุ ปฏิชานมาโน ติณฺณํ ธมฺมานํ อญฺญตเรน กาเรตพฺโพ ปาราชิเกน วา สงฺฆาทิเสเสน วา ปาจิตฺติเยน วา; เยน วา สา สทฺเธยฺยวจสา อุปาสิกา วเทยฺย, เตน โส ภิกฺขุ กาเรตพฺโพ; อยํ ธมฺโม อนิยโต.

๒. น เหว โข ปน ปฏิจฺฉนฺนํ อาสนํ โหติ นาลํกมฺมนิยํ, อลญฺจ โข โหติ มาตุคามํ ทุฏฺฐุลฺลาหิ วาจาหิ โอภาสิตุํ; โย ปน ภิกฺขุ ตถารูเป อาสเน มาตุคาเมน สทฺธึ เอโก เอกาย รโห นิสชฺชํ กปฺเปยฺย; ตเมนํ สทฺเธยฺยวจสา อุปาสิกา ทิสฺวา ทฺวินฺนํ ธมฺมานํ อญฺญตเรน วเทยฺย สงฺฆาทิเสเสน วา ปาจิตฺติเยน วา, นิสชฺชํ ภิกฺขุ ปฏิชานมาโน ทฺวินฺนํ ธมฺมานํ อญฺญตเรน กาเรตพฺโพ สงฺฆาทิเสเสน วา ปาจิตฺติเยน วา, เยน วา สา สทฺเธยฺยวจสา อุปาสิกา วเทยฺย, เตน โส ภิกฺขุ กาเรตพฺโพ; อยมฺปิ ธมฺโม อนิยโต.

อุทฺทิฏฺฐา โข อายสฺมนฺโต เทฺว อนิยตา ธมฺมา.

ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ทุติยมฺปิ ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ปริสุทฺเธตฺถายสฺมนฺโต; ตสฺมา ตุณฺหี, เอวเมตํ ธารยามิ.

อนิยตุทฺเทโส นิฏฺฐิโต.

อิเม โข ปนายสฺมนฺโต ตึส นิสฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา ธมฺมา อุทฺเทสํ อาคจฺฉนฺติ.

๑. นิฏฺฐิตจีวรสฺมึ ภิกฺขุนา อุพฺภตสฺมึ กฐิเน, ทสาหปรมํ อติเรกจีวรํ ธาเรตพฺพํ, ตํ อติกฺกามยโต, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๒. นิฏฺฐิตจีวรสฺมึ ภิกฺขุนา อุพฺภตสฺมึ กฐิเน, เอกรตฺตมฺปิ เจ ภิกฺขุ ติจีวเรน วิปฺปวเสยฺย, อญฺญตฺร ภิกฺขุสมฺมติยา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๓. นิฏฺฐิตจีวรสฺมึ ภิกฺขุนา อุพฺภตสฺมึ กฐิเน, ภิกฺขุโน ปเนว อกาลจีวรํ อุปฺปชฺเชยฺย, อากงฺขมาเนน ภิกฺขุนา ปฏิคฺคเหตพฺพํ, ปฏิคฺคเหตฺวา ขิปฺปเมว

กาเรตพฺพํ; โน จสฺส ปาริปูริ, มาสปรมนฺเตน ภิกฺขุนา ตํ จีวรํ นิกฺขิปิตพฺพํ อูนสฺส ปาริปูริยา สติยา ปจฺจาสาย, ตโต เจ อุตฺตรึ นิกฺขิเปยฺย สติยาปิ ปจฺจาสาย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๔. โย ปน ภิกฺขุ อญฺญาติกาย ภิกฺขุนิยา ปุราณจีวรํ โธวาเปยฺย วา รชาเปยฺย วา อาโกฏาเปยฺย วา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๕. โย ปน ภิกฺขุ อญฺญาติกาย ภิกฺขุนิยา หตฺถโต จีวรํ ปฏิคฺคณฺเหยฺย อญฺญตฺร ปาริวฏฺฏกา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๖. โย ปน ภิกฺขุ อญฺญาตกํ คหปตึ

วา คหปตานี วา จีวรํ วิญฺญาเปยฺย อญฺญตฺร สมยา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ. ตตฺถายํ สมโย: อจฺฉินฺนจีวโร วา โหติ ภิกฺขุ นฏฺฐจีวโร วา, อยํ ตตฺถ สมโย.

๗. ตญฺเจ อญฺญาตโก คหปติ วา คหปตานี วา พหูหิ จีวเรหิ อภิหฏฺฐุมฺ-ปวาเรยฺย, สนฺตรุตฺตรปรมนฺเตน ภิกฺขุนา ตโต จีวรํ สาทิตพฺพํ, ตโต เจ อุตฺตรึ สาทิเยยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๘. ภิกฺขุํ ปเนว อุทฺทิสฺส อญฺญาตกสฺส คหปติสฺส วา คหปตานิยา วา จีวรเจตาปนํ อุปกฺขฏํ โหติ "อิมินา จีวรเจตาปเนน จีวรํ เจตาเปตฺวา อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ จีวเรน

อจฺฉาเทสฺสามีติ, ตตฺร เจ โส ภิกฺขุ ปุพฺเพ อปฺปวาริโต อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกปฺปํ อาปชฺเชยฺย "สาธุ วต มํ อายสฺมา อิมินา จีวรเจตาปเนน เอวรูปํ วา เอวรูปํ วา จีวรํ เจตาเปตฺวา อจฺฉาเทหีติ กลฺยาณ-กมฺยตํ อุปาทาย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๙. ภิกฺขุํ ปเนว อุทฺทิสฺส อุภินฺนํ อญฺญาตกานํ คหปตีนํ วา คหปตานีนํ วา ปจฺเจกจีวรเจตาปนา อุปกฺขฏา โหนฺติ "อิเมหิ มยํ ปจฺเจกจีวรเจตาปเนหิ ปจฺเจกจีวรานิ เจตาเปตฺวา อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ จีวเรหิ อจฺฉาเทสฺสามาติ, ตตฺร เจ โส ภิกฺขุ ปุพฺเพ อปฺปวาริโต อุปสงฺ-

กมิตฺวา จีวเร วิกปฺปํ อาปชฺเชยฺย "สาธุ วต มํ อายสฺมนฺโต อิเมหิ ปจฺเจกจีวรเจตาปเนหิ เอวรูปํ วา เอวรูปํ วา จีวรํ เจตาเปตฺวา อจฺฉาเทถ อุโภว สนฺตา เอเกนาติ กลฺยาณกมฺยตํ อุปาทาย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๑๐. ภิกฺขุํ ปเนว อุทฺทิสฺส ราชา วา ราชโภคฺโค วา พฺราหฺมโณ วา คหปติโก วา ทูเตน จีวรเจตาปนํ ปหิเณยฺย "อิมินา จีวรเจตาปเนน จีวรํ เจตาเปตฺวา อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ จีวเรน อจฺฉาเทหีติ; โส เจ ทูโต ตํ ภิกฺขุํ อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วเทยฺย "อิทํ โข ภนฺเต อายสฺมนฺตํ อุทฺทิสฺส

จีวรเจตาปนํ อาภตํ, ปฏิคฺคณฺหาตุ อายสฺมา จีวรเจตาปนนฺติ, เตน ภิกฺขุนา โส ทูโต เอวมสฺส วจนีโย "น โข มยํ อาวุโส จีวรเจตาปนํ ปฏิคฺคณฺหาม, จีวรญฺจ โข มยํ ปฏิคฺคณฺหาม กาเลน กปฺปิยนฺติ; โส เจ ทูโต ตํ ภิกฺขุํ เอวํ วเทยฺย "อตฺถิ ปนายสฺมโต โกจิ เวยฺยาวจฺจกโรติ, จีวรตฺถิเกน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา เวยฺยาวจฺจกโร นิทฺทิสิตพฺโพ อารามิโก วา อุปาสโก วา "เอโส โข อาวุโส ภิกฺขูนํ เวยฺยาวจฺจกโรติ: โส เจ ทูโต ตํ เวยฺยาวจฺจกรํ สญฺญาเปตฺวา ตํ ภิกฺขุํ อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วเทยฺย "ยํ โข ภนฺเต อายสฺมา

เวยฺยาวจฺจกรํ นิทฺทิสิ, สญฺญตฺโต โส มยา; อุปสงฺกมตุ อายสฺมา กาเลน จีวเรน ตํ อจฺฉาเทสฺสตีติ, จีวรตฺถิเกน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา เวยฺยาวจฺจกโร อุปสงฺกมิตฺวา ทฺวิตฺติกฺขตฺตุํ โจเทตพฺโพ สาเรตพฺโพ "อตฺโถ เม อาวุโส จีวเรนาติ; ทฺวิตฺติกฺขตฺตุํ โจทยมาโน สารยมาโน ตํ จีวรํ อภินิปฺผาเทยฺย, อิจฺเจตํ กุสลํ; โน เจ อภินิปฺผาเทยฺย, จตุกฺขตฺตุํ ปญฺจกฺขตฺตุํ ฉกฺขตฺตุปรมํ ตุณฺหีภูเตน อุทฺทิสฺส ฐาตพฺพํ; จตุกฺขตฺตุํ ปญฺจกฺขตฺตุํ ฉกฺขตฺตุปรมํ ตุณฺหีภูโต อุทฺทิสฺส ติฏฺฐมาโน ตํ จีวรํ อภินิปฺผาเทยฺย, อิจฺเจตํ กุสลํ; โน เจ

อภินิปฺผาเทยฺย, ตโต เจ อุตฺตรึ วายมมาโน ตํ จีวรํ อภินิปฺผาเทยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ; โน เจ อภินิปฺผาเทยฺย, ยตสฺส จีวรเจตาปนํ อาภตํ, ตตฺถ สามํ วา คนฺตพฺพํ, ทูโต วา ปาเหตพฺโพ "ยํ โข ตุมฺเห อายสฺมนฺโต ภิกฺขุํ อุทฺทิสฺส จีวรเจตาปนํ ปหิณิตฺถ, น ตนฺตสฺส ภิกฺขุโน กิญฺจิ อตฺถํ อนุโภติ, ยุญฺชนฺตายสฺมนฺโต สกํ, มา โว สกํ วินสฺสีติ: อยํ ตตฺถ สามีจิ.

จีวรวคฺโค ปฐโม.

๑๑. โย ปน ภิกฺขุ โกสิยมิสฺสกํ สนฺถตํ การาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๑๒. โย ปน ภิกฺขุ สุทฺธกาฬกานํ

เอฬกโลมานํ สนฺถตํ การาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๑๓. นวมฺปน ภิกฺขุนา สนฺถตํ การยมาเนน เทฺว ภาคา สุทฺธกาฬกานํ เอฬกโลมานํ อาทาตพฺพา, ตติยํ โอทาตานํ, จตุตฺถํ โคจริยานํ; อนาทา เจ ภิกฺขุ เทฺว ภาเค สุทฺธกาฬกานํ เอฬกโลมานํ ตติยํ โอทาตานํ จตุตฺถํ โคจริยานํ นวํ สนฺถตํ การาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๑๔. นวมฺปน ภิกฺขุนา สนฺถตํ การาเปตฺวา ฉพฺพสฺสานิ ธาเรตพฺพํ. โอเรน เจ ฉนฺนํ วสฺสานํ ตํ สนฺถตํ วิสฺสชฺเชตฺวา วา อวิสฺสชฺเชตฺวา วา อญฺญํ นวํ สนฺถตํ

การาเปยฺย อญฺญตฺร ภิกฺขุสมฺมติยา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๑๕. นิสีทนสนฺถตมฺปน ภิกฺขุนา การยมาเนน ปุราณสนฺถตสฺส สามนฺตา สุคตวิทตฺถิ อาทาตพฺพา ทุพฺพณฺณกรณาย, อนาทา เจ ภิกฺขุ ปุราณสนฺถตสฺส สามนฺตา สุคตวิทตฺถึ นวํ นิสีทนสนฺถตํ การาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๑๖. ภิกฺขุโน ปเนว อทฺธานมคฺคปฏิปนฺนสฺส เอฬกโลมานิ อุปฺปชฺเชยฺยุํ, อากงฺขมาเนน ภิกฺขุนา ปฏิคฺคเหตพฺพานิ, ปฏิคฺคเหตฺวา ติโยชนปรมํ สหตฺถา หาเรตพฺพานิ, อสนฺเต หารเก, ตโต เจ

อุตฺตรึ หเรยฺย อสนฺเตปิ หารเก, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๑๗. โย ปน ภิกฺขุ อญฺญาติกาย ภิกฺขุนิยา เอฬกโลมานิ โธวาเปยฺย วา รชาเปยฺย วา วิชฏาเปยฺย วา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๑๘. โย ปน ภิกฺขุ ชาตรูปรชตํ อุคฺคณฺเหยฺย วา อุคฺคณฺหาเปยฺย วา อุปนิกฺขิตฺตํ วา สาทิเยยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๑๙. โย ปน ภิกฺขุ นานปฺปการกํ รูปิยสํโวหารํ สมาปชฺเชยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๒๐. โย ปน ภิกฺขุ นานปฺปการกํ กยวิกฺกยํ สมาปชฺเชยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

โกสิยวคฺโค ทุติโย.

๒๑. ทสาหปรมํ อติเรกปตฺโต ธาเรตพฺโพ, ตํ อติกฺกามยโต, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๒๒. โย ปน ภิกฺขุ อูนปญฺจพนฺธเนน ปตฺเตน อญฺญํ นวํ ปตฺตํ เจตาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ. เตน ภิกฺขุนา โส ปตฺโต ภิกฺขุปริสาย นิสฺสชฺชิตพฺโพ; โย จ ตสฺสา ภิกฺขุปริสาย ปตฺตปริยนฺโต, โส จ ตสฺส ภิกฺขุโน ปทาตพฺโพ

"อยนฺเต ภิกฺขุ ปตฺโต, ยาว เภทนาย ธาเรตพฺโพติ; อยํ ตตฺถ สามีจิ.

๒๓. ยานิ โข ปน ตานิ คิลานานํ ภิกฺขูนํ ปฏิสายนียานิ เภสชฺชานิ, เสยฺยถีทํ: สปฺปิ นวนีตํ เตลํ มธุ ผาณิตํ, ตานิ ปฏิคฺคเหตฺวา สตฺตาหปรมํ สนฺนิธิการกํ ปริภุญฺชิตพฺพานิ, ตํ อติกฺกามยโต นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๒๔. "มาโส เสโส คิมฺหานนฺติ ภิกฺขุนา วสฺสิกสาฏิกจีวรํ ปริเยสิตพฺพํ, "อฑฺฒมาโส เสโส คิมฺหานนฺติ กตฺวา นิวาเสตพฺพํ; "โอเรน เจ มาโส เสโส คิมฺหานนฺติ วสฺสิกสาฏิกจีวรํ ปริเยเสยฺย,

“โอเรนฑฺฒมาโส เสโส คิมฺหานนฺติ กตฺวา นิวาเสยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๒๕. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส สามํ จีวรํ ทตฺวา กุปิโต อนตฺตมโน อจฺฉินฺเทยฺย วา อจฺฉินฺทาเปยฺย วา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๒๖. โย ปน ภิกฺขุ สามํ สุตฺตํ วิญฺญาเปตฺวา ตนฺตวาเยหิ จีวรํ วายาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๒๗. ภิกฺขุํ ปเนว อุทฺทิสฺส อญฺญาตโก คหปติ วา คหปตานี วา ตนฺตวาเยหิ จีวรํ วายาเปยฺย, ตตฺร เจ โส ภิกฺขุ ปุพฺเพ อปฺปวาริโต ตนฺตวาเย อุปสงฺกมิตฺวา จีวเร วิกปฺปํ อาปชฺเชยฺย

“อิทํ โข อาวุโส จีวรํ มํ อุทฺทิสฺส วียติ, อายตญฺจ กโรถ, วิตฺถตญฺจ อปฺปิตญฺจ สุวิตญฺจ[๑] สุปฺปวายิตญฺจ สุวิเลกฺขิตญฺจ[๒] สุวิตจฺฉิตญฺจ กโรถ; อปฺเปวนาม มยมฺปิ อายสฺมนฺตานํ กิญฺจิมตฺตํ อนุปทชฺเชยฺยามาติ, เอวญฺจ โส ภิกฺขุ วตฺวา กิญฺจิมตฺตํ อนุปทชฺเชยฺย อนฺตมโส ปิณฺฑปาตมตฺตมฺปิ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๒๘. ทสาหานาคตํ กตฺติกเตมาสิปุณฺณมํ, ภิกฺขุโน ปเนว อจฺเจกจีวรํ อุปฺปชฺเชยฺย, อจฺเจกํ มญฺญมาเนน ภิกฺขุนา ปฏิคฺคเหตพฺพํ. ปฏิคฺคเหตฺวา

---

๑. พระไตรปิฎกเป็น สุวีตญฺจ. ๒. เป็น สุเลขิตญฺจ.

ยาวจีวรกาลสมยํ นิกฺขิปิตพฺพํ, ตโต เจ อุตฺตรึ นิกฺขิเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๒๙. อุปวสฺสํ โข ปน กตฺติกปุณฺณมํ, ยานิ โข ปน ตานิ อารญฺญกานิ เสนาสนานิ สาสงฺกสมฺมตานิ สปฺปฏิภยานิ, ตถารูเปสุ ภิกฺขุ เสนาสเนสุ วิหรนฺโต อากงฺขมาโน ติณฺณํ จีวรานํ อญฺญตรํ จีวรํ อนฺตรฆเร นิกฺขิเปยฺย. สิยา จ ตสฺส ภิกฺขุโน โกจิเทว ปจฺจโย เตน จีวเรน วิปฺปวาสาย, ฉารตฺตปรมนฺเตน ภิกฺขุนา เตน จีวเรน วิปฺปวสิตพฺพํ, ตโต เจ อุตฺตรึ วิปฺปวเสยฺย อญฺญตฺร ภิกฺขุสมฺมติยา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

๓๐. โย ปน ภิกฺขุ ชานํ สงฺฆิกํ ลาภํ ปริณตํ อตฺตโน ปริณาเมยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

ปตฺตวคฺโค ตติโย.

อุทฺทิฏฺฐา โข อายสฺมนฺโต ตึส นิสฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา ธมฺมา.

ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ทุติยมฺปิ ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ปริสุทฺเธตฺถายสฺมนฺโต; ตสฺมา ตุณฺหี, เอวเมตํ ธารยามิ.

นิสฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา ธมฺมา นิฏฺฐิตา.

อิเม โข ปนายสฺมนฺโต เทฺวนวุติ ปาจิตฺติยา ธมฺมา อุทฺเทสํ อาคจฺฉนฺติ.

๑. สมฺปชานมุสาวาเท ปาจิตฺติยํ.

๒. โอมสวาเท ปาจิตฺติยํ.

๓. ภิกฺขุเปสุญฺเญ ปาจิตฺติยํ.

๔. โย ปน ภิกฺขุ อนุปสมฺปนฺนํ ปทโส ธมฺมํ วาเจยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๕. โย ปน ภิกฺขุ อนุปสมฺปนฺเนน อุตฺตริทฺวิรตฺตติรตฺตํ สหเสยฺยํ กปฺเปยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๖. โย ปน ภิกฺขุ มาตุคาเมน สหเสยฺยํ กปฺเปยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๗. โย ปน ภิกฺขุ มาตุคามสฺส อุตฺตริ-

ฉปฺปญฺจวาจาหิ ธมฺมํ เทเสยฺย อญฺญตฺร วิญฺญุนา ปุริสวิคฺคเหน, ปาจิตฺติยํ.

๘. โย ปน ภิกฺขุ อนุปสมฺปนฺนสฺส อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อาโรเจยฺย, ภูตสฺมึ ปาจิตฺติยํ.

๙. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส ทุฏฺฐุลฺลํ อาปตฺตึ อนุปสมฺปนฺนสฺส อาโรเจยฺย อญฺญตฺร ภิกฺขุสมฺมติยา, ปาจิตฺติยํ.

๑๐. โย ปน ภิกฺขุ ปถวึ ขเณยฺย วา ขณาเปยฺย วา, ปาจิตฺติยํ.

มุสาวาทวคฺโค ปฐโม.

๑๑. ภูตคามปาตพฺยตาย ปาจิตฺติยํ.

๑๒. อญฺญวาทเก วิเหสเก ปาจิตฺติยํ.

๑๓. อุชฺฌาปนเก ขิยฺยนเก ปาจิตฺติยํ.

๑๔. โย ปน ภิกฺขุ สงฺฆิกํ มญฺจํ วา ปีฐํ วา ภิสึ วา โกจฺฉํ วา อชฺโฌกาเส สนฺถริตฺวา วา สนฺถราเปตฺวา วา, ตํ ปกฺกมนฺโต เนว อุทฺธเรยฺย น อุทฺธราเปยฺย อนาปุจฺฉํ วา คจฺเฉยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๑๕. โย ปน ภิกฺขุ สงฺฆิเก วิหาเร เสยฺยํ สนฺถริตฺวา วา สนฺถราเปตฺวา วา ตํ ปกฺกมนฺโต เนว อุทฺธเรยฺย น อุทฺธราเปยฺย อนาปุจฺฉํ วา คจฺเฉยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๑๖. โย ปน ภิกฺขุ สงฺฆิเก วิหาเร ชานํ ปุพฺพูปคตํ ภิกฺขุํ อนูปขชฺช เสยฺยํ กปฺเปยฺย "ยสฺส สมฺพาโธ ภวิสฺสติ, โส

ปกฺกมิสฺสตีติ เอตเทว ปจฺจยํ กริตฺวา อนญฺญํ, ปาจิตฺติยํ.

๑๗. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุํ กุปิโต อนตฺตมโน สงฺฆิกา วิหารา นิกฺกฑฺเฒยฺย วา นิกฺกฑฺฒาเปยฺย วา, ปาจิตฺติยํ.

๑๘. โย ปน ภิกฺขุ สงฺฆิเก วิหาเร อุปริเวหาสกุฏิยา อาหจฺจปาทกํ มญฺจํ วา ปีฐํ วา อภินิสีเทยฺย วา อภินิปชฺเชยฺย วา, ปาจิตฺติยํ.

๑๙. มหลฺลกมฺปน ภิกฺขุนา วิหารํ การยมาเนน ยาว ทฺวารโกสา อคฺคลฏฺฐปนาย อาโลกสนฺธิปริกมฺมาย ทฺวิตฺติจฺฉทนสฺส ปริยายํ อปฺปหริเต ฐิเตน

อธิฏฺฐาตพฺพํ, ตโต เจ อุตฺตรึ อปฺปหริเตปิ ฐิโต อธิฏฺฐเหยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๒๐. โย ปน ภิกฺขุ ชานํ สปฺปาณกํ อุทกํ ติณํ วา มตฺติกํ วา สิญฺเจยฺย วา สิญฺจาเปยฺย วา, ปาจิตฺติยํ.

ภูตคามวคฺโค ทุติโย.

๒๑. โย ปน ภิกฺขุ อสมฺมโต ภิกฺขุนิโย โอวเทยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๒๒. สมฺมโตปิ เจ ภิกฺขุ อตฺถงฺคเต สุริเย ภิกฺขุนิโย โอวเทยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๒๓. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุนูปสฺสยํ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุนิโย โอวเทยฺย, อญฺญตฺร สมยา, ปาจิตฺติยํ. ตตฺถายํ สมโย; คิลานา

โหติ ภิกฺขุนี, อยํ ตตฺถ สมโย.

๒๔. โย ปน ภิกฺขุ เอวํ วเทยฺย "อามิสเหตุ ภิกฺขู ภิกฺขุนิโย โอวทนฺตีติ, ปาจิตฺติยํ.

๒๕. โย ปน ภิกฺขุ อญฺญาติกาย ภิกฺขุนิยา จีวรํ ทเทยฺย อญฺญตฺร ปาริวฏฺฏกา, ปาจิตฺติยํ.

๒๖. โย ปน ภิกฺขุ อญฺญาติกาย ภิกฺขุนิยา จีวรํ สิพฺเพยฺย วา สิพฺพาเปยฺย วา, ปาจิตฺติยํ.

๒๗. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา สทฺธึ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺเชยฺย อนฺตมโส คามนฺตรมฺปิ อญฺญตฺร สมยา,

ปาจิตฺติยํ; ตตฺถายํ สมโย: สตฺถคมนีโย โหติ มคฺโค สาสงฺกสมฺมโต สปฺปฏิภโย, อยํ ตตฺถ สมโย.

๒๘. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา สทฺธึ สํวิธาย เอกํ นาวํ อภิรูเหยฺย อุทฺธคามินึ วา อโธคามินึ วา อญฺญตฺร ติริยนฺตรณาย, ปาจิตฺติยํ.

๒๙. โย ปน ภิกฺขุ ชานํ ภิกฺขุนีปริปาจิตํ ปิณฺฑปาตํ ภุญฺเชยฺย อญฺญตฺร ปุพฺเพ คิหิสมารมฺภา, ปาจิตฺติยํ.

๓๐. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา สทฺธึ เอโก เอกาย รโห นิสชฺชํ กปฺเปยฺย, ปาจิตฺติยํ.

โอวาทวคฺโค ตติโย.

๓๑. อคิลาเนน ภิกฺขุนา เอโก อาวสถปิณฺโฑ ภุญฺชิตพฺโพ; ตโต เจ อุตฺตริ ภุญฺเชยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๓๒. คณโภชเน อญฺญตฺร สมยา, ปาจิตฺติยํ; ตตฺถายํ สมโย: คิลานสมโย จีวรทานสมโย จีวรการสมโย อทฺธานคมนสมโย นาวาภิรูหนสมโย มหาสมโย สมณภตฺตสมโย, อยํ ตตฺถ สมโย.

๓๓. ปรมฺปรโภชเน อญฺญตฺร สมยา, ปาจิตฺติยํ; ตตฺถายํ สมโย: คิลานสมโย จีวรทานสมโย จีวรการสมโย, อยํ ตตฺถ สมโย.

๓๔. ภิกฺขุํ ปเนว กุลํ อุปคตํ ปูเวหิ

วา มนฺเถหิ วา อภิหฏฺฐุมฺปวาเรยฺย, อากงฺขมาเนน ภิกฺขุนา ทฺวิตฺติปตฺตปูรา ปฏิคฺคเหตพฺพา; ตโต เจ อุตฺตรึ ปฏิคฺคณฺเหยฺย, ปาจิตฺติยํ; ทฺวิตฺติปตฺตปูเร ปฏิคฺคเหตฺวา ตโต นีหริตฺวา ภิกฺขูหิ สทฺธึ สํวิภชิตพฺพํ, อยํ ตตฺถ สามีจิ.

๓๕. โย ปน ภิกฺขุ ภุตฺตาวี ปวาริโต อนติริตฺตํ ขาทนียํ วา โภชนียํ วา ขาเทยฺย วา ภุญฺเชยฺย วา, ปาจิตฺติยํ.

๓๖. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุํ ภุตฺตาวึ ปวาริตํ อนติริตฺเตน ขาทนีเยน วา โภชนีเยน วา อภิหฏฺฐุมฺปวาเรยฺย "หนฺท ภิกฺขุ ขาท วา ภุญฺช วาติ ชานํ

อาสาทนาเปกฺโข, ภุตฺตสฺมึ ปาจิตฺติยํ.

๓๗. โย ปน ภิกฺขุ วิกาเล ขาทนียํ วา โภชนียํ วา ขาเทยฺย วา ภุญฺเชยฺย วา, ปาจิตฺติยํ.

๓๘. โย ปน ภิกฺขุ สนฺนิธิการกํ ขาทนียํ วา โภชนียํ วา ขาเทยฺย วา ภุญฺเชยฺย วา, ปาจิตฺติยํ.

๓๙. ยานิ โข ปน ตานิ ปณีตโภชนานิ,เสยฺยถีทํ: สปฺปิ นวนีตํ เตลํ มธุ ผาณิตํ มจฺโฉ มํสํ ขีรํ ทธิ, โย ปน ภิกฺขุ เอวรูปานิ ปณีตโภชนานิ อคิลาโน อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺเชยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๔๐. โย ปน ภิกฺขุ อทินฺนํ มุขทฺวารํ อาหารํ อาหเรยฺย อญฺญตฺร อุทกทนฺตโปณา, ปาจิตฺติยํ.

โภชนวคฺโค จตุตฺโถ.

๔๑. โย ปน ภิกฺขุ อเจลกสฺส วา ปริพฺพาชกสฺส วา ปริพฺพาชิกาย วา สหตฺถา ขาทนียํ วา โภชนียํ วา ทเทยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๔๒. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุํ (เอวํ วเทยฺย[๑]) "เอหาวุโส คามํ วา นิคมํ วา ปิณฺฑาย ปวิสิสฺสามาติ. ตสฺส ทาเปตฺวา วา อทาเปตฺวา วา อุยฺโยเชยฺย "คจฺฉาวุโส, น เม ตยา สทฺธึ กถา วา นิสชฺชา วา

---

๑. ม. ยุ. อิทํ ปาจทฺวยํ โปตฺถเกสุ น ทิสฺสติ.

ผาสุ โหติ, เอกกสฺส เม กถา วา นิสชฺชา วา ผาสุ โหตีติ, เอตเทว ปจฺจยํ กริตฺวา อนญฺญํ, ปาจิตฺติยํ.

๔๓. โย ปน ภิกฺขุ สโภชเน กุเล อนูปขชฺช นิสชฺชํ กปฺเปยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๔๔. โย ปน ภิกฺขุ มาตุคาเมน สทฺธึ รโห ปฏิจฺฉนฺเน อาสเน นิสชฺชํ กปฺเปยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๔๕. โย ปน ภิกฺขุ มาตุคาเมน สทฺธึ เอโก เอกาย รโห นิสชฺชํ กปฺเปยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๔๖. โย ปน ภิกฺขุ นิมนฺติโต สภตฺโต สมาโน สนฺตํ ภิกฺขุํ อนาปุจฺฉา

ปุเรภตฺตํ วา ปจฺฉาภตฺตํ วา กุเลสุ จาริตฺตํ อาปชฺเชยฺย อญฺญตฺร สมยา, ปาจิตฺติยํ. ตตฺถายํ สมโย: จีวรทานสมโย จีวรการสมโย, อยํ ตตฺถ สมโย.

๔๗. อคิลาเนน ภิกฺขุนา จาตุมาส-ปจฺจยปวารณา สาทิตพฺพา อญฺญตฺร ปุนปวารณาย, อญฺญตฺร นิจฺจปวารณาย, ตโต เจ อุตฺตรึ สาทิเยยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๔๘. โย ปน ภิกฺขุ อุยฺยุตฺตํ เสนํ ทสฺสนาย คจฺเฉยฺย อญฺญตฺร ตถารูป-ปจฺจยา, ปาจิตฺติยํ.

๔๙. สิยา จ ตสฺส ภิกฺขุโน โกจิเทว ปจฺจโย เสนํ คมนาย, ทฺวิรตฺตติรตฺตํ เตน

ภิกฺขุนา เสนาย วสิตพฺพํ. ตโต เจ อุตฺตรึ วเสยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๕๐. ทฺวิรตฺตติรตฺตญฺเจ ภิกฺขุ เสนาย วสมาโน อุยฺโยธิกํ วา พลคฺคํ วา เสนาพฺยูหํ วา อนีกทสฺสนํ วา คจฺเฉยฺย, ปาจิตฺติยํ.

อเจลกวคฺโค ปญฺจโม.

๕๑. สุราเมรยปาเน ปาจิตฺติยํ.

๕๒. องฺคุลิปโตทเก ปาจิตฺติยํ.

๕๓. อุทเก หสฺสธมฺเม ปาจิตฺติยํ.

๕๔. อนาทริเย ปาจิตฺติยํ.

๕๕. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุํ ภึสาเปยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๕๖. โย ปน ภิกฺขุ อคิลาโน วิสีวนา-

เปกฺโข โชตึ สมาทเหยฺย วา สมาทหาเปยฺย วา อญฺญตฺร ตถารูปปจฺจยา, ปาจิตฺติยํ.

๕๗. โย ปน ภิกฺขุ โอเรนฑฺฒมาสํ นฺหาเยยฺย อญฺญตฺร สมยา, ปาจิตฺติยํ. ตตฺถายํ สมโย: ทิยฑฺโฒ มาโส เสโส คิมฺหานนฺติ วสฺสานสฺส ปฐโม มาโส อิจฺเจเต อฑฺฒเตยฺยมาสา อุณฺหสมโย ปริฬาหสมโย คิลานสมโย กมฺมสมโย อทฺธานคมนสมโย วาตวุฏฺฐิสมโย, อยํ ตตฺถ สมโย.

๕๘. นวมฺปน ภิกฺขุนา จีวรลาเภน ติณฺณํ ทุพฺพณฺณกรณานํ อญฺญตรํ ทุพฺพณฺณกรณํ อาทาตพฺพํ นีลํ วา

กทฺทมํ วา กาฬสามํ วา, อนาทา เจ ภิกฺขุ ติณฺณํ ทุพฺพณฺณกรณานํ อญฺญตรํ ทุพฺพณฺณกรณํ นวํ จีวรํ ปริภุญฺเชยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๕๙. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส วา ภิกฺขุนิยา วา สิกฺขมานาย วา สามเณรสฺส วา สามเณริยา วา สามํ จีวรํ วิกปฺเปตฺวา อปจฺจุทฺธารกํ ปริภุญฺเชยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๖๐. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส ปตฺตํ วา จีวรํ วา นิสีทนํ วา สูจิฆรํ วา กายพนฺธนํ วา อปนิเธยฺย วา อปนิธาเปยฺย วา อนฺตมโส หสฺสาเปกฺโขปิ, ปาจิตฺติยํ.

สุราปานวคฺโค ฉฏฺโฐ.

๖๑. โย ปน ภิกฺขุ สญฺจิจฺจ ปาณํ ชีวิตา โวโรเปยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๖๒. โย ปน ภิกฺขุ ชานํ สปฺปาณกํ อุทกํ ปริภุญฺเชยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๖๓. โย ปน ภิกฺขุ ชานํ ยถาธมฺมํ นีหตาธิกรณํ[๑] ปุนกมฺมาย อุกฺโกเฏยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๖๔. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส ชานํ ทุฏฺฐุลฺลํ อาปตฺตึ ปฏิจฺฉาเทยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๖๕. โย ปน ภิกฺขุ ชานํ อูนวีสติวสฺสํ ปุคฺคลํ อุปสมฺปาเทยฺย, โส จ ปุคฺคโล อนุปสมฺปนฺโน, เต จ ภิกฺขู คารยฺหา, อิทํ

---

๑. (นิ + หนฺ + ต).

ตสฺมึ ปาจิตฺติยํ.

๖๖. โย ปน ภิกฺขุ ชานํ เถยฺยสตฺเถน สทฺธึ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺเชยฺย อนฺตมโส คามนฺตรมฺปิ, ปาจิตฺติยํ.

๖๗. โย ปน ภิกฺขุ มาตุคาเมน สทฺธึ สํวิธาย เอกทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺเชยฺย อนฺตมโส คามนฺตรมฺปิ, ปาจิตฺติยํ.

๖๘. โย ปน ภิกฺขุ เอวํ วเทยฺย "ตถาหํ ภควตา ธมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ. ยถา เยเม อนฺตรายิกา ธมฺมา วุตฺตา ภควตา, เต ปฏิเสวโต นาลํ อนฺตรายายาติ, โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ เอวมสฺส วจนีโย "มา อายสฺมา เอวํ อวจ, มา ภควนฺตํ อพฺภาจิกฺขิ;

น หิ สาธุ ภควโต อพฺภกฺขานํ, น หิ ภควา เอวํ วเทยฺย, อเนกปริยาเยน อาวุโส อนฺตรายิกา ธมฺมา[๑] วุตฺตา ภควตา, อลญฺจ ปน เต ปฏิเสวโต อนฺตรายายาติ; เอวญฺจ โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ วุจฺจมาโน ตเถว ปคฺคณฺเหยฺย, โส ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ ยาวตติยํ สมนุภาสิตพฺโพ ตสฺส ปฏินิสฺสคฺคาย; ยาวตติยญฺเจ สมนุภาสิยมาโน ตํ ปฏินิสฺสชฺเชยฺย, อิจฺเจตํ กุสลํ; โน เจ ปฏินิสฺสชฺเชยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๖๙. โย ปน ภิกฺขุ ชานํ ตถาวาทินา ภิกฺขุนา อกฏานุธมฺเมน ตํ ทิฏฺฐึ อปฺปฏิ-

---

๑. สี. ม. ยุ. เทว. โปตฺถเกสุ ธมฺมา อนฺตรายิกาติ ทิสฺสติ.

นิสฺสฏฺเฐน สทฺธึ สมฺภุญฺเชยฺย วา สํวเสยฺย วา สห วา เสยฺยํ กปฺเปยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๗๐. สมณุทฺเทโสปิ เจ เอวํ วเทยฺย "ตถาหํ ภควตา ธมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ; ยถา เยเม อนฺตรายิกา ธมฺมา วุตฺตา ภควตา, เต ปฏิเสวโต นาลํ อนฺตรายายาติ, โส สมณุทฺเทโส ภิกฺขูหิ เอวมสฺส วจนีโย "มา อาวุโส สมณุทฺเทส เอวํ อวจ, มา ภควนฺตํ อพฺภาจิกฺขิ, น หิ สาธุ ภควโต อพฺภกฺขานํ, น หิ ภควา เอวํ วเทยฺย อเนกปริยาเยน อาวุโส สมณุทฺเทส อนฺตรายิกา ธมฺมา[๑] วุตฺตา ภควตา, อลญฺจ

---

๑. สี. ม. ยุ. เทว. โปตฺถเกสุ "ธมฺมา อนฺตรายิกา" ติ ทิสฺสติ.

ปน เต ปฏิเสวโต อนฺตรายายาติ; เอวญฺจ โส สมณุทฺเทโส ภิกฺขูหิ วุจฺจมาโน ตเถว ปคฺคณฺเหยฺย, โส สมณุทฺเทโส ภิกฺขูหิ เอวมสฺส วจนีโย "อชฺชตคฺเค เต อาวุโส สมณุทฺเทส น เจว โส ภควา สตฺถา อปทิสิตพฺโพ; ยมฺปิ จญฺเญ สมณุทฺเทสา ลภนฺติ ภิกฺขูหิ สทฺธึ ทฺวิรตฺตติรตฺตํ สหเสยฺยํ, สาปิ เต นตฺถิ; จร ปิเร วินสฺสาติ. โย ปน ภิกฺขุ ชานํ ตถานาสิตํ สมณุทฺเทสํ อุปลาเปยฺย วา อุปฏฺฐาเปยฺย วา สมฺภุญฺเชยฺย วา สห วา เสยฺยํ กปฺเปยฺย, ปาจิตฺติยํ.

สปฺปาณวคฺโค สตฺตโม.

๗๑. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขูหิ สหธมฺมิกํ วุจฺจมาโน เอวํ วเทยฺย "น ตาวาหํ อาวุโส เอตสฺมึ สิกฺขาปเท สิกฺขิสฺสามิ, ยาว นญฺญํ ภิกฺขุํ พฺยตฺตํ วินยธรํ ปริปุจฺฉามีติ, ปาจิตฺติยํ. สิกฺขมาเนน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา อญฺญาตพฺพํ ปริปุจฺฉิตพฺพํ ปริปญฺหิตพฺพํ, อยํ ตตฺถ สามีจิ.

๗๒. โย ปน ภิกฺขุ ปาฏิโมกฺเข อุทฺทิสฺสมาเน เอวํ วเทยฺย "กิมฺปนิเมหิ ขุทฺทานุขุทฺทเกหิ สิกฺขาปเทหิ อุทฺทิฏฺเฐหิ, ยาวเทว กุกฺกุจฺจาย วิเหสาย วิเลขาย สํวตฺตนฺตีติ, สิกฺขาปทวิวณฺณนเก, ปาจิตฺติยํ.

๗๓. โย ปน ภิกฺขุ อนฺวฑฺฒมาสํ ปาฏิโมกฺเข อุทฺทิสฺสมาเน เอวํ วเทยฺย "อิทาเนว โข อหํ อาชานามิ 'อยมฺปิ กิร ธมฺโม สุตฺตาคโต สุตฺตปริยาปนฺโน อนฺวฑฺฒมาสํ อุทฺเทสํ อาคจฺฉตีติ; ตญฺเจ ภิกฺขุํ อญฺเญ ภิกฺขู ชาเนยฺยุํ "นิสินฺนปุพฺพํ อิมินา ภิกฺขุนา ทฺวิตฺติกฺขตฺตุํ ปาฏิโมกฺเข อุทฺทิสฺสมาเน โก ปน วาโท ภิยฺโยติ, น จ ตสฺส ภิกฺขุโน อญฺญาณเกน มุตฺติ อตฺถิ; ยญฺจ ตตฺถ อาปตฺตึ อาปนฺโน, ตญฺจ ยถาธมฺโม กาเรตพฺโพ อุตฺตริญฺจสฺส โมโห อาโรเปตพฺโพ "ตสฺส เต อาวุโส อลาภา, ตสฺส เต ทุลฺลทฺธํ; ยํ ตฺวํ ปาฏิโมกฺเข

อุทฺทิสฺสมาเน น สาธุกํ อฏฺฐิกตฺวา มนสิกโรสีติ; อิทํ ตสฺมึ โมหนเก, ปาจิตฺติยํ.

๗๔. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส กุปิโต อนตฺตมโน ปหารํ ทเทยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๗๕. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส กุปิโต อนตฺตมโน ตลสตฺติกํ อุคฺคิเรยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๗๖. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อมูลเกน สงฺฆาทิเสเสน อนุทฺธํเสยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๗๗. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส สญฺจิจฺจ กุกฺกุจฺจํ อุปทเหยฺย "อิติสฺส มุหุตฺตมฺปิ อผาสุ ภวิสฺสตีติ เอตเทว ปจฺจยํ กริตฺวา อนญฺญํ, ปาจิตฺติยํ.

๗๘. โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขูนํ ภณฺฑนชาตานํ กลหชาตานํ วิวาทาปนฺนานํ อุปสฺสุตึ ติฏฺเฐยฺย "ยํ อิเม ภณิสฺสนฺติ, ตํ โสสฺสามีติ เอตเทว ปจฺจยํ กริตฺวา อนญฺญํ, ปาจิตฺติยํ.

๗๙. โย ปน ภิกฺขุ ธมฺมิกานํ กมฺมานํ ฉนฺทํ ทตฺวา ปจฺฉา ขิยฺยนธมฺมํ[๑] อาปชฺเชยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๘๐. โย ปน ภิกฺขุ สงฺเฆ วินิจฺฉยกถาย วตฺตมานาย ฉนฺทํ อทตฺวา อุฏฺฐายาสนา ปกฺกเมยฺย, ปาจิตฺติยํ.

๘๑. โย ปน ภิกฺขุ สมคฺเคน สงฺเฆน

---

๑. สฺยา. ม. เทว. ขียนธมฺมํ. ยุ. ขียธมฺมํ.

จีวรํ ทตฺวา ปจฺฉา ขิยฺยนธมฺมํ อาปชฺเชยฺย "ยถาสนฺถุตํ ภิกฺขู สงฺฆิกํ ลาภํ ปริณาเมนฺตีติ, ปาจิตฺติยํ.

๘๒. โย ปน ภิกฺขุ ชานํ สงฺฆิกํ ลาภํ ปริณตํ ปุคฺคลสฺส ปริณาเมยฺย, ปาจิตฺติยํ.

สหธมฺมิกวคฺโค อฏฺฐโม.

๘๓. โย ปน ภิกฺขุ รญฺโญ ขตฺติยสฺส มุทฺธาภิสิตฺตสฺส[๑] อนิกฺขนฺตราชเก อนิคฺคตรตนเก ปุพฺเพ อปฺปฏิสํวิทิโต อินฺทขีลํ อติกฺกาเมยฺย,[๒] ปาจิตฺติยํ.

---

๑. สี. ม. ยุ. เทว. มุทฺธาวสิตฺตสฺส.

๒. สี. ม. อติกฺกเมยฺย. ปวรนิเวสทานิ อิมํ อุทฺทิสฺสติ.

๘๔. โย ปน ภิกฺขุ รตนํ วา รตนสมฺมตํ วา อญฺญตฺร อชฺฌารามา วา อชฺฌาวสถา วา อุคฺคณฺเหยฺย วา อุคฺคณฺหาเปยฺย วา, ปาจิตฺติยํ.

รตนํ วา ปน ภิกฺขุนา รตนสมฺมตํ วา อชฺฌาราเม วา อชฺฌาวสเถ วา อุคฺคเหตฺวา วา อุคฺคณฺหาเปตฺวา วา นิกฺขิปิตพฺพํ "ยสฺส ภวิสฺสติ, โส หริสฺสตีติ, อยํ ตตฺถ สามีจิ.

๘๕. โย ปน ภิกฺขุ สนฺตํ ภิกฺขุํ อนาปุจฺฉา วิกาเล คามํ ปวิเสยฺย, อญฺญตฺร ตถารูปา อจฺจายิกา กรณียา, ปาจิตฺติยํ.

๘๖. โย ปน ภิกฺขุ อฏฺฐิมยํ วา

ทนฺตมยํ วา วิสาณมยํ วา สูจิฆรํ การาเปยฺย, เภทนกํ ปาจิตฺติยํ.

๘๗. นวมฺปน ภิกฺขุนา มญฺจํ วา ปีฐํ วา การยมาเนน อฏฺฐงฺคุลปาทกํ กาเรตพฺพํ สุคตงฺคุเลน อญฺญตฺร เหฏฺฐิมาย อฏนิยา, ตํ อติกฺกามยโต เฉทนกํ ปาจิตฺติยํ.

๘๘. โย ปน ภิกฺขุ มญฺจํ วา ปีฐํ วา ตูโลนทฺธํ การาเปยฺย, อุทฺทาลนกํ ปาจิตฺติยํ.

๘๙. นิสีทนมฺปน ภิกฺขุนา การยมาเนน ปมาณิกํ กาเรตพฺพํ: ตตฺริทํ ปมาณํ: ทีฆโส เทฺว วิทตฺถิโย สุคตวิทตฺถิยา, ติริยํ ทิยฑฺฒํ, ทสา วิทตฺถิ, ตํ อติกฺกามยโต เฉทนกํ ปาจิตฺติยํ.

๙๐. กณฺฑุปฏิจฺฉาทึ ปน ภิกฺขุนา การยมาเนน ปมาณิกา กาเรตพฺพา; ตตฺริทํ ปมาณํ: ทีฆโส จตสฺโส วิทตฺถิโย สุคตวิทตฺถิยา, ติริยํ เทฺว วิทตฺถิโย, ตํ อติกฺกามยโต เฉทนกํ ปาจิตฺติยํ.

๙๑. วสฺสิกสาฏิกํ ปน ภิกฺขุนา การยมาเนน ปมาณิกา กาเรตพฺพา; ตตฺริทํ ปมาณํ: ทีฆโส ฉ วิทตฺถิโย สุคตวิทตฺถิยา, ติริยํ อฑฺฒเตยฺยา, ตํ อติกฺกามยโต เฉทนกํ ปาจิตฺติยํ.

๙๒. โย ปน ภิกฺขุ สุคตจีวรปฺปมาณํ จีวรํ การาเปยฺย อติเรกํ วา, เฉทนกํ ปาจิตฺติยํ. ตตฺริทํ สุคตสฺส สุคตจีวรปฺ-

ปมาณํ: ทีฆโส นว วิทตฺถิโย สุคตวิทตฺถิยา, ติริยํ ฉ วิทตฺถิโย, อิทํ สุคตสฺส สุคตจีวรปฺปมาณํ.

รตนวคฺโค นวโม.

อุทฺทิฏฺฐา โข อายสฺมนฺโต เทฺวนวุติ ปาจิตฺติยา ธมฺมา.

ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ทุติยมฺปิ ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ปริสุทฺเธตฺถายสฺมนฺโต; ตสฺมา ตุณฺหี, เอวเมตํ ธารยามิ.

ปาจิตฺติยา นิฏฺฐิตา.

อิเม โข ปนายสฺมนฺโต จตฺตาโร ปาฏิเทสนียา ธมฺมา อุทฺเทสํ อาคจฺฉนฺติ.

๑. โย ปน ภิกฺขุ อญฺญาติกาย ภิกฺขุนิยา อนฺตรฆรํ ปวิฏฺฐาย หตฺถโต ขาทนียํ วา โภชนียํ วา สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา ขาเทยฺย วา ภุญฺเชยฺย วา, ปฏิเทเสตพฺพํ เตน ภิกฺขุนา "คารยฺหํ อาวุโส ธมฺมํ อาปชฺชึ อสปฺปายํ ปาฏิเทสนียํ, ตํ ปฏิเทเสมีติ.

๒. ภิกฺขู ปเนว กุเลสุ นิมนฺติตา ภุญฺชนฺติ, ตตฺร เจ[๑] ภิกฺขุนี โวสาสมานรูปา ฐิตา โหติ "อิธ สูปํ เทถ, อิธ โอทนํ เทถาติ,

---

๑. สี. ม. ยุ. เทว. โปตฺถเกสุ เอตฺถนฺตเร สาติ อตฺถิ.

เตหิ ภิกฺขูหิ สา ภิกฺขุนี อปสาเทตพฺพา "อปสกฺก ตาว ภคินิ, ยาว ภิกฺขู ภุญฺชนฺตีติ; เอกสฺสปิ เจ[๑] ภิกฺขุโน นปฺปฏิภาเสยฺย ตํ ภิกฺขุนึ อปสาเทตุํ "อปสกฺก ตาว ภคินิ, ยาว ภิกฺขู ภุญฺชนฺตีติ, ปฏิเทเสตพฺพํ เตหิ ภิกฺขูหิ "คารยฺหํ อาวุโส ธมฺมํ อาปชฺชิมฺหา อสปฺปายํ ปาฏิเทสนียํ, ตํ ปฏิเทเสมาติ.

๓. ยานิ โข ปน ตานิ เสกฺข[๒]-สมฺมตานิ กุลานิ, โย ปน ภิกฺขุ ตถารูเปสุ เสกฺขสมฺมเตสุ กุเลสุ ปุพฺเพ อนิมนฺติโต อคิลาโน ขาทนียํ วา โภชนียํ วา สหตฺถา

---

๑. ม. ยุ. เทว. เอกสฺส เจปิ. สี. สฺยา. เอกสฺสปิ เจ.
๒. สี. ม. ยุ. เทว. เสข-

ปฏิคฺคเหตฺวา ขาเทยฺย วา ภุญฺเชยฺย วา, ปฏิเทเสตพฺพํ เตน ภิกฺขุนา "คารยฺหํ อาวุโส ธมฺมํ อาปชฺชึ อสปฺปายํ ปาฏิเทสนียํ, ตํ ปฏิเทเสมีติ.

๔. ยานิ โข ปน ตานิ อารญฺญกานิ เสนาสนานิ สาสงฺกสมฺมตานิ สปฺปฏิภยานิ, โย ปน ภิกฺขุ ตถารูเปสุ เสนาสเนสุ วิหรนฺโต[๑] ปุพฺเพ อปฺปฏิสํวิทิตํ ขาทนียํ วา โภชนียํ วา อชฺฌาราเม สหตฺถา ปฏิคฺคเหตฺวา อคิลาโน ขาเทยฺย วา ภุญฺเชยฺย วา, ปฏิเทเสตพฺพํ เตน ภิกฺขุนา "คารยฺหํ

---

๑. สี. สฺยา. โปตฺถเกสุ วิหรนฺโตติ ปทํ อตฺถิ. ม. ยุ. เทว. โปตฺถเกสุ ปน อิทํ นตฺถิ.

อาวุโส ธมฺมํ อาปชฺชึ อสปฺปายํ ปาฏิเทสนียํ, ตํ ปฏิเทเสมีติ.

อุทฺทิฏฺฐา โข อายสฺมนฺโต จตฺตาโร ปาฏิเทสนียา ธมฺมา.

ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ทุติยมฺปิ ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ปริสุทฺเธตฺถายสฺมนฺโต; ตสฺมา ตุณฺหี, เอวเมตํ ธารยามิ.

ปาฏิเทสนียา นิฏฺฐิตา.

อิเม โข ปนายสฺมนฺโต เสขิยา ธมฺมา อุทฺเทสํ อาคจฺฉนฺติ.

๑. "ปริมณฺฑลํ นิวาเสสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒. "ปริมณฺฑลํ ปารุปิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๓. "สุปฏิจฺฉนฺโน อนฺตรฆเร คมิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๔. "สุปฏิจฺฉนฺโน อนฺตรฆเร นิสีทิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๕. "สุสํวุโต อนฺตรฆเร คมิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๖. "สุสํวุโต อนฺตรฆเร นิสีทิสฺสามีติ

สิกฺขา กรณียา.

๗. "โอกฺขิตฺตจกฺขุ อนฺตรฆเร คมิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๘. "โอกฺขิตฺตจกฺขุ อนฺตรฆเร นิสีทิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๙. "น อุกฺขิตฺตกาย อนฺตรฆเร คมิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๐. "น อุกฺขิตฺตกาย อนฺตรฆเร นิสีทิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๑. "น อุชฺชคฺฆิกาย อนฺตรฆเร คมิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๒. "น อุชฺชคฺฆิกาย อนฺตรฆเร นิสีทิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๓. “อปฺปสทฺโท อนฺตรฆเร คมิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๔. “อปฺปสทฺโท อนฺตรฆเร นิสีทิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๕. “น กายปฺปจาลกํ อนฺตรฆเร คมิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๖. “น กายปฺปจาลกํ อนฺตรฆเร นิสีทิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๗. “น พาหุปฺปจาลกํ อนฺตรฆเร คมิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๘. “น พาหุปฺปจาลกํ อนฺตรฆเร นิสีทิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๙. “น สีสปฺปจาลกํ อนฺตรฆเร

คมิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๐. “น สีสปฺปจาลกํ อนฺตรฆเร นิสีทิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๑. “น ขมฺภกโต อนฺตรฆเร คมิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๒. “น ขมฺภกโต อนฺตรฆเร นิสีทิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๓. “น โอคุณฺฐิโต อนฺตรฆเร คมิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๔. “น โอคุณฺฐิโต อนฺตรฆเร นิสีทิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๕. “น อุกฺกุฏิกาย อนฺตรฆเร คมิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๖. “น ปลฺลตฺถิกาย อนฺตรฆเร นิสีทิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

ฉพฺพีสติ สารุปฺปา.

๑. “สกฺกจฺจํ ปิณฺฑปาตํ ปฏิคฺคเหสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒. “ปตฺตสญฺญี ปิณฺฑปาตํ ปฏิคฺคเหสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๓. “สมสูปกํ ปิณฺฑปาตํ ปฏิคฺคเหสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๔. “สมติตฺติกํ ปิณฺฑปาตํ ปฏิคฺคเหสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๕. “สกฺกจฺจํ ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๖. “ปตฺตสญฺญี ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๗. “สปทานํ ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๘. “สมสูปกํ ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๙. “น ถูปโต โอมทฺทิตฺวา ปิณฺฑปาตํ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๐. “น สูปํ วา พฺยญฺชนํ วา โอทเนน ปฏิจฺฉาเทสฺสามิ ภิยฺโยกมฺยตํ อุปาทายาติ สิกฺขา กรณียา.

๑๑. "น สูปํ วา โอทนํ วา อคิลาโน อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปตฺวา ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๒. "น อุชฺฌานสญฺญี ปเรสํ ปตฺตํ โอโลเกสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๓. "นาติมหนฺตํ กวฬํ กริสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๔. "ปริมณฺฑลํ อาโลปํ กริสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๕. "น อนาหเฏ กวเฬ มุขทฺวารํ วิวริสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๖. "น ภุญฺชมาโน สพฺพํ หตฺถํ มุเข ปกฺขิปิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๗. "น สกวเฬน[๑] มุเขน พฺยาหริสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๘. "น ปิณฺฑุกฺเขปกํ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๙. "น กวฬาวจฺเฉทกํ[๒] ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๐. "น อวคณฺฑการกํ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๑. "น หตฺถนิทฺธูนกํ[๓] ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

---

๑. สทฺทโปตฺถเกสุ กพฬ-อิติ ทิสฺสติ. สฺยา. วิ. โปตฺถเกปิ อิติ ทิสฺสติ. ๒. เหฏฺฐา วุตฺตสทิสเมว. ๓. อญฺญตฺร สฺยา. โปตฺถกา รสฺสวเสน นิทฺธุนกนฺติ ทิสฺสติ.

๒๒. “น สิตฺถาวการกํ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๓. “น ชิวฺหานิจฺฉารกํ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๔. “น จปุจปุการกํ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๕. “น สุรุสุรุการกํ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๖. “น หตฺถนิลฺเลหกํ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๗. “น ปตฺตนิลฺเลหกํ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๘. “น โอฏฺฐนิลฺเลหกํ ภุญฺชิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒๙. “น สามิเสน หตฺเถน ปานียถาลกํ ปฏิคฺคเหสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๓๐. “น สสิตฺถกํ ปตฺตโธวนํ อนฺตรฆเร ฉฑฺเฑสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

สมตึส โภชนปฏิสํยุตฺตา.

๑. “น ฉตฺตปาณิสฺส อคิลานสฺส ธมฺมํ เทสิสฺสามีติ[๑] สิกฺขา กรณียา.

๒. “น ทณฺฑปาณิสฺส อคิลานสฺส ธมฺมํ เทสิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

---

๑. สฺยา. วิ. โปตฺถเก สพฺพตฺถ สิกฺขาปเทสุ เทเสสฺสามีติ ทิสฺสติ. สี. ม. ยุ. เทว. เทเสสฺสามีติเยว.

๓. “น สตฺถปาณิสฺส อคิลานสฺส ธมฺมํ เทสิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๔. “น อาวุธปาณิสฺส อคิลานสฺส ธมฺมํ เทสิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๕. “น ปาทุการูฬฺหสฺส อคิลานสฺส ธมฺมํ เทสิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๖. “น อุปาหนารูฬฺหสฺส อคิลานสฺส ธมฺมํ เทสิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๗. “น ยานคตสฺส อคิลานสฺส ธมฺมํ เทสิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๘. “น สยนคตสฺส อคิลานสฺส ธมฺมํ เทสิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๙. “น ปลฺลตฺถิกาย นิสินฺนสฺส

อคิลานสฺส ธมฺมํ เทสิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๐. "น เวฏฺฐิตสีสสฺส อคิลานสฺส ธมฺมํ เทสิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๑. "น โอคุณฺฐิตสีสสฺส อคิลานสฺส ธมฺมํ เทสิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๒. "น ฉมายํ นิสีทิตฺวา อาสเน นิสินฺนสฺส อคิลานสฺส ธมฺมํ เทสิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๓. "น นีเจ อาสเน นิสีทิตฺวา อุจฺเจ อาสเน นิสินฺนสฺส อคิลานสฺส ธมฺมํ เทสิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๔. "น ฐิโต นิสินฺนสฺส อคิลานสฺส

ธมฺมํ เทสิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๕. "น ปจฺฉโต คจฺฉนฺโต ปุรโต คจฺฉนฺตสฺส อคิลานสฺส ธมฺมํ เทสิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๑๖. "น อุปฺปเถน คจฺฉนฺโต ปเถน คจฺฉนฺตสฺส อคิลานสฺส ธมฺมํ เทสิสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

โสฬส ธมฺมเทสนาปฏิสํยุตฺตา.

๑. " น ฐิโต อคิลาโน อุจฺจารํ วา ปสฺสาวํ วา กริสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๒. "น หริเต อคิลาโน อุจฺจารํ วา ปสฺสาวํ วา เขฬํ วา กริสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

๓. “น อุทเก อคิลาโน อุจฺจารํ วา ปสฺสาวํ วา เขฬํ วา กริสฺสามีติ สิกฺขา กรณียา.

ตโย ปกิณฺณกา.

อุทฺทิฏฺฐา โข อายสฺมนฺโต เสขิยา ธมฺมา.

ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ทุติยมฺปิ ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ปริสุทฺเธตฺถายสฺมนฺโต; ตสฺมา ตุณฺหี, เอวเมตํ ธารยามิ.

เสขิยา นิฏฺฐิตา.

อิเม โข ปนายสฺมนฺโต สตฺตาธิกรณ-สมถา ธมฺมา อุทฺเทสํ อาคจฺฉนฺติ.

อุปฺปนฺนุปฺปนฺนานํ อธิกรณานํ สมถาย วูปสมาย สมฺมุขาวินโย ทาตพฺโพ, สติวินโย ทาตพฺโพ, อมูฬฺหวินโย ทาตพฺโพ, ปฏิญฺญาตกรณํ, เยภุยฺยสิกา, ตสฺส ปาปิยสิกา[๑], ติณวตฺถารโกติ.

อุทฺทิฏฺฐา โข อายสฺมนฺโต สตฺตา-ธิกรณสมถา ธมฺมา.

ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

ทุติยมฺปิ ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ?

---

๑. สี. ยุ. ตสฺสปาปิยฺยสิกา. สฺยา. วิ. (๒๔๗๐) ม. เทว. ตสฺสปาปิยสิกา.

ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ: กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา ? ปริสุทฺเธตฺถายสฺมนฺโต; ตสฺมา ตุณฺหี, เอวเมตํ ธารยามิ.

สตฺตาธิกรณสมถา นิฏฺฐิตา.

อุทฺทิฏฺฐํ โข อายสฺมนฺโต นิทานํ. อุทฺทิฏฺฐา จตฺตาโร ปาราชิกา ธมฺมา. อุทฺทิฏฺฐา เตรส สงฺฆาทิเสสา ธมฺมา. อุทฺทิฏฺฐา เทฺว อนิยตา ธมฺมา. อุทฺทิฏฺฐา ตึส นิสฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา ธมฺมา. อุทฺทิฏฺฐา เทฺวนวุติ ปาจิตฺติยา ธมฺมา. อุทฺทิฏฺฐา จตฺตาโร ปาฏิเทสนียา ธมฺมา. อุทฺทิฏฺฐา เสขิยา ธมฺมา. อุทฺทิฏฺฐา สตฺตาธิกรณสมถา ธมฺมา.

เอตฺตกนฺตสฺส ภควโต สุตฺตาคตํ สุตฺตปริยาปนฺนํ อนฺวฑฺฒมาสํ อุทฺเทสํ อาคจฺฉติ. ตตฺถ สพฺเพเหว สมคฺเคหิ สมฺโมทมาเนหิ อวิวทมาเนหิ สิกฺขิตพฺพนฺติ.

ภิกฺขุปาฏิโมกฺขํ นิฏฺฐิตํ.

ปุพฺพภาคนมการ

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต
สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

๓ จบ

สจฺจกิริยคาถา

นตฺถิ เม สรณํ อญฺญํ พุทฺโธ เม สรณํ วรํ
เอเตน สจฺจวชฺเชน โสตฺถิ เม โหตุ
สพฺพทา.

นตฺถิ เม สรณํ อญฺญํ ธมฺโม เม สรณํ วรํ
เอเตน สจฺจวชฺเชน โสตฺถิ เม โหตุ
สพฺพทา.

นตฺถิ เม สรณํ อญฺญํ สงฺโฆ เม สรณํ วรํ
เอเตน สจฺจวชฺเชน โสตฺถิ เม โหตุ
สพฺพทา.

สีลุทฺเทสปาฐ

ภาสิตมิทํ เตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน, “สมฺปนฺนสีลา ภิกฺขเว วิหรถ สมฺปนฺนปาฏิโมกฺขา, ปาฏิโมกฺขสํวรสํวุตา วิหรถ อาจารโคจรสมฺปนฺนา, อณุมตฺเตสุ วชฺเชสุ ภยทสฺสาวี สมาทาย สิกฺขถ สิกฺขาปเทสูติ, ตสฺมาติหมฺเหหิ สิกฺขิตพฺพํ, “สมฺปนฺนสีลา วิหริสฺสาม สมฺปนฺนปาฏิโมกฺขา, ปาฏิโมกฺขสํวรสํวุตา วิหริสฺสาม อาจารโคจรสมฺปนฺนา, อณุมตฺเตสุ วชฺเชสุ ภยทสฺสาวี สมาทาย สิกฺขิสฺสาม สิกฺขาปเทสูติ, เอวญฺหิ โน สิกฺขิตพฺพํ.

ตายนคาถา

ฉินฺท โสตํ ปรกฺกมฺม กาเม ปนูท พฺราหฺมณ,
นปฺปหาย มุนิ กาเม เนกตฺตมุปปชฺชติ.
กยิรา เจ กยิราเถนํ ทฬฺหเมนํ ปรกฺกเม,
สิถิโล หิ ปริพฺพาโช ภิยฺโย อากิรเต รชํ.
อกตํ ทุกฺกฏํ เสยฺโย ปจฺฉา ตปฺปติ ทุกฺกฏํ,
กตญฺจ สุกตํ เสยฺโย ยํ กตฺวา นานุตปฺปติ.
กุโส ยถา ทุคฺคหิโต หตฺถเมวานุกนฺตติ,
สามญฺญํ ทุปฺปรามฏฺฐํ นิรยายูปกฑฺฒติ.
ยงฺกิญฺจิ สิถิลํ กมฺมํ สงฺกิลิฏฺฐญฺจ ยํ วตํ,
สงฺกสฺสรํ พฺรหฺมจริยํ น ตํ โหติ มหปฺผลนฺติ.

ภิกขุปาฏิโมกข์ บาลี 25.00 บาท
2030010123619